

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี
ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

ธันวาคม 2558

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี
ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

ธันวาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี
ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

บทคัดย่อ
ของ
ดาวเรือง สิงห์สังข์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

ธันวาคม 2558

ดาวเรือง สิงห์สังข์. (2558). การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรง
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
สายนครปฐม – อำเภอชะอำ. สารนิพนธ์ ปร.ม.(นโยบายสาธารณะ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.นิติ มณีกาญจน์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับขั้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำและหาสาเหตุว่าปัจจัยใดที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองปรง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี การศึกษากลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป โดยมีครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการฯ จำนวน 360 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยพื้นที่ศึกษามีจำนวน 6 หมู่บ้าน จำนวนตัวอย่างที่เก็บจึงมาจากแต่ละหมู่บ้านละ 60 คน โดยการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านจะใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ ระเบียบวิธีการศึกษาในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษาพบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ การมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ และการมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

A STUDY OF THAI SONG DAM PEOPLE IN NONG PRONG AMPHOE KHAO YOI
PHETCHABURI PROVINCE PETICIPATION IN CASE OF NAKHONPATHOM - CHAAM
MOTERWAY CONSTRUCT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Public Administration Degree in Public Policy
at Srinakharinwirot University

December 2015

Daoruang Singsangi. (2015). *A study of Thai song dam people in Nong Prong Amphoe Khao Yoi Phetchaburi province participation in case of NakhonPathom - chaam moterway construct*. Master's Project,M.P.A.(Public Policy).

Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot

University. Project Advisor: Dr.Niti MAneekarn.

The objectives of this study were to study the levels of participation of Thai Songdam people and to verify the factors of Thai Songdam people's participation or nonparticipation in NakhonPathom-Cha-am motorway construction. The sample consisted of 360 people, 25 years old and up living in the project area of Nong Prong, Amphoe Khao Yoi, Phetchaburi Province, obtained by Grouping Sampling from 6 villages 60 people from each village. The Research methodology is quantitative research with data collected by questionnaires. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation,mean tested of one sample group, mean's difference test of two sample groups and variance analysis.

The results as the following:

Research findings were that the level of Thai Songdam's participant in the project area of NakhonPathom - Chaam motorway construction in the aspects of Manipulation, Therapy, Informing, Consultation, Placation, Partnership, Delegated Power, and Citizen Control were at the least level of statistical significance at 0.05.

สารนิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี
ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

ของ

ดาวเรือง สิงห์สังข์

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
(อาจารย์ ดร.นิตี มณีกาญจน์)

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.นิตี มณีกาญจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.มานิชญ์ อารีย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิรภา พฤกษ์พาดิ)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ อาจารย์นิติ มณีกาญจน์ อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการศึกษา ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์มานอชญ์ อารีย์ และ อาจารย์จิรภา พฤษพาดิ ที่ให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง ในการสอบเค้าโครงสารนิพนธ์และการสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ให้ความรู้และประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณประชาชนในพื้นที่ ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ เพื่อนรปม. รุ่นที่7และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ดาวเรือง สิงห์สังข์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
นิยามศัพท์.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	12
แนวคิดสิทธิชุมชน.....	21
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนไทยทรงดำ.....	24
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการก่อสร้าง.....	32
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	45
2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	45
3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา	46
4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	46
5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาอาศัยในพื้นที่.....	47
6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน.....	47
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอสระอัม...	48
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอสระอัม การมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม.....	49
9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอสระอัม การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา.....	50
10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอสระอัม การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล.....	51
11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอสระอัม การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น.....	52

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ การมีส่วนร่วมขั้นการศึกษาหารือ.....	52
13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน.....	54
14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ.....	55
15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ การมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง.....	56
16 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการควบคุมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	57
17 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	58
18 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการให้ข้อมูลของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	59
19 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อ โครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	60
20 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการศึกษาหารือของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	61
21 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการเป็นหุ้นส่วนของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	62
22 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นมอบหมายอำนาจของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	63

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	64
24 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำจำแนกตามเพศ....	65
25 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามอายุ....	65
26 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตาม การศึกษา.....	66
27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำจำแนกตามอาชีพ..	67
28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามระยะเวลาอาศัยในพื้นที่.....	68
29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามความผูกพันกับชุมชน.....	69
30 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวง พิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ.....	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ปริมาณการเดินทางบนทางหลวงจำแนกตามจังหวัด และจำนวนช่องจราจร ปี 2556..	3
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
3 แนวเส้นทางการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง.....	35
4 สภาพปัจจุบันของแนวเส้นทางโครงการสำรวจและออกแบบทางหลวงพิเศษ ระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ (ตอน 2).....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทางหลวงในประเทศไทยได้ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติมาโดยตลอด โดยแนวทางการพัฒนาทางหลวงในอดีตนั้นเริ่มต้นจากการก่อสร้างลาดยางเส้นทางสายหลักที่เชื่อมระหว่างภูมิภาคต่างๆ เข้าด้วยกัน จากสภาพเดิมซึ่งเป็นทางลูกรังหรือไม่มีแนวทางเดิมอยู่เลย ทำให้การติดต่อไปมาหาสู่ระหว่างภาคต่างๆ สามารถทำได้ตลอดทุกฤดูกาลในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ต่อมาหลังจากที่เส้นทางสายหลักได้รับการพัฒนาเชื่อมโยงถึงกันแล้ว แนวทางพัฒนาได้เน้นไปที่การพัฒนาเส้นทางสายย่อยที่เชื่อมจากทางสายหลักเข้าสู่จังหวัดหรือเข้าสู่อำเภอ โดยมีเป้าหมายที่จะให้ทุกอำเภอมีเส้นทางลาดยางเข้าถึง ซึ่งแนวนโยบายดังกล่าว ได้รับการปฏิบัติลุล่วงไปแล้วอย่างมาก

ปัจจุบันเมื่อปริมาณการจราจรบนถนนสายหลักเพิ่มขึ้น จึงมีการปรับปรุงขยายเพิ่มช่องจราจรตามความจำเป็น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโดยการปรับปรุงขยายถนนเดิมที่ได้ก่อสร้างไว้ด้วยมาตรฐานทางหลวงแผ่นดินนั้น สามารถช่วยแก้ปัญหาของประเทศได้เพียงระยะหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากเส้นทางดังกล่าวไม่ได้มีการควบคุมการเข้า-ออก ทำให้การจราจรทางไกลต้องใช้เส้นทางร่วมกับการจราจรในท้องถิ่นระยะสั้นๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของแนวทางผ่านเมือง ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ และทำให้มีความสูญเสียทางเศรษฐกิจในเส้นทางดังกล่าว มาจากปัญหาของการที่มีผู้ขับขี้อานวนมากใช้เป็นเส้นทางลัดผ่านชุมชนเพื่อไปสู่จุดหมาย

นอกจากนี้ เศรษฐกิจของประเทศไทยได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ระบบทางหลวงที่มีอยู่เดิมไม่สามารถรองรับความต้องการอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจได้ ระบบทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองจึงถูกเสนอขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหา ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมการเดินทางในประเทศแล้วในอนาคตยังสามารถเชื่อมต่อกับโครงข่ายคมนาคมของประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ในปีพ.ศ. 2534 กรมทางหลวงจึงได้ขอความร่วมมือทางวิชาการจากหน่วยงาน Japan International Cooperation Agency หรือ JICA ประเทศญี่ปุ่น ศึกษาและพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองโดยมีกรุงเทพฯเป็นศูนย์กลาง และต่อมาในปี พ.ศ. 2539 กรมทางหลวง ได้นำผลการศึกษาของ JICA มาจัดทำ “แผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย” โดยมีเส้นทางทั้งสิ้น 13 เส้นทาง รวมระยะทาง 4,150 กิโลเมตร กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานเป็นแผนระยะยาว 20 ปี ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ถึง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวได้ถูกเสนอในรูปแบบของแผนพัฒนาทางหลวงพิเศษ

ระหว่างเมือง ในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2550 – 2559) โดยก่อสร้างเส้นทางที่มีความสำคัญสูง ที่ได้เชื่อมกรุงเทพมหานครกับภูมิภาคใกล้เคียง จำนวน 5 เส้นทาง ระยะทาง 730 กิโลเมตร ซึ่งคณะรัฐมนตรีในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ได้อนุมัติแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย ดังกล่าว เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2540 (กรมทางหลวง. 2557. www.doh.go.th)

สำหรับโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ โดยกรมทางหลวงกระทรวงคมนาคม เป็นอีกโครงการพัฒนาของรัฐที่อยู่ระหว่างขั้นตอนดำเนินการศึกษาในทุกด้าน ขณะเดียวกันก็นำแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ ในแผนหลักที่จะดำเนินการจัดสัมมนา ระหว่างการศึกษาโครงการ เพื่อสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น สาธารณชน ได้มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 กรมทางหลวง โดยบริษัทที่ปรึกษาโครงการ ได้จัดประชุม โดยนำผลซึ่งอ้างว่ามาจากการศึกษา และการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนงานที่ผ่านมา สรุปให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังโดยสังเขป เพื่อให้ครบกระบวนการทำงานตามขั้นตอนที่กำหนด นั่นคือการจัดสัมมนาสรุปผลโครงการ

กระบวนการดังกล่าวทำให้มองเห็นได้ว่า กรมทางหลวง และบริษัทที่ปรึกษาโครงการฯ อาศัยเพียงแค่หลักการของแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นเครื่องมือที่จะประมวลเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น Initial Environmental Evaluation หรือ IEE ก่อนไปสู่การจัดทำ EIA เพื่อดำเนินโครงการในท้ายที่สุด

การละเลยหรือให้ความสำคัญน้อยที่สุดต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโครงการนี้ จึงไม่ต่างจากการถูก “มัดมือชก” ทั้งยังขัดต่อประเด็นเรื่องสิทธิการรับรู้ ข้อมูลของชุมชน กล่าวได้ว่า เป็นการปิดตา ปิดหู และปิดปากประชาชน (วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธุ์: 2551)

อย่างไรก็ตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองที่เชื่อมระหว่างปริมณฑลของกรุงเทพมหานครกับภาคใต้ตอนบน ทั้งนี้เนื่องจากว่ากรมทางหลวงเล็งเห็นว่าสภาพปัจจุบันของการเดินทางสู่ภาคใต้ที่มีทางหลวงหมายเลข 4 เป็นเส้นทางหลักเพียงสายเดียวในการเดินทาง ซึ่งที่ผ่านมา กรมทางหลวงได้ดำเนินการขยายช่องจราจรของถนนเพชรเกษมจนเต็มรูปแบบแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการด้านจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดต่อเนื่อง รวมทั้งมีแนวโน้มจะมีปริมาณการจราจรเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังตาราง

ภาคตะวันตก (Western Region)															
จังหวัด Province	จำนวนช่องจราจร Number of lane	ระยะทาง (ก.ม.) Length (K.M.)	ปริมาณการเดินทางตามประเภทรถ (คัน-กิโลเมตร) Travelled Vehicle-kilometers										รวม Total	รถจักรยานยนต์ Motorcycle	ปริมาณการเดินทาง รวม Total (PCU-กิโลเมตร) (PCU-kilometer)
			รถยนต์นั่ง ไม่เกิน 7 คน Passenger Car, less than 7 persons	รถยนต์นั่ง เกิน 7 คน Passenger Car, more than 7 persons	รถโดยสาร ขนาดเล็ก Light Bus	รถโดยสาร ขนาดกลาง Medium Bus	รถโดยสาร ขนาดใหญ่ Heavy Bus	รถบรรทุกเล็ก 4 ล้อ Light Truck	รถบรรทุกกลาง 6 ล้อ Medium Truck	รถบรรทุก 10 ล้อ Heavy Truck	รถบรรทุก พ่วง Full Trailer	รถบรรทุก กึ่งพ่วง Semi Trailer			
			กาญจนบุรี Kanchanaburi	2	941.913	447,207,842	266,972,196	25,177,324	15,040,528	14,088,119	584,238,819	45,738,284			
	4	220.757	447,651,683	315,174,995	20,041,649	19,639,187	22,806,077	451,801,480	29,293,336	25,792,039	22,957,904	15,000,148	1,370,158,498	194,849,099	1,607,813,398
	> 4	95.303	119,685,350	27,985,716	2,582,235	628,447	2,975,420	210,697,056	9,221,441	5,539,338	2,171,417	1,097,237	382,583,657	158,223,577	463,501,819
รวม Total		1,257.973	1,014,544,875	610,132,907	47,801,208	35,308,162	39,869,616	1,246,737,355	84,253,061	72,128,260	48,224,234	28,472,096	3,227,471,774	853,568,185	3,913,033,962
เพชรบุรี Phetchaburi	2	343.582	187,173,970	122,149,785	8,713,876	3,393,017	3,953,541	189,292,472	48,793,330	27,219,587	6,400,003	1,616,485	598,706,066	279,141,110	808,609,993
	4	35.069	118,978,481	99,121,010	4,772,953	1,220,921	6,558,207	28,794,146	31,558,444	41,359,630	26,217,294	16,905,110	375,486,196	27,245,360	556,206,671
	> 4	83.575	285,595,087	226,549,625	34,723,065	25,416,478	28,252,410	130,292,868	71,223,031	100,940,929	41,061,880	26,212,979	970,268,352	135,832,773	1,407,316,958
รวม Total		462.226	591,747,538	447,820,420	48,209,894	30,030,416	38,764,158	348,379,486	151,574,805	169,520,146	73,679,177	44,734,574	1,944,460,614	442,219,243	2,772,133,622
ประจวบคีรีขันธ์ Prachuap Khiri Khan	2	193.852	359,146,602	162,017,785	9,548,700	3,310,110	10,008,720	245,611,998	42,142,724	42,876,300	23,508,785	23,345,688	921,517,412	164,937,891	1,174,843,081
	4	139.420	281,033,977	217,812,549	11,277,858	4,418,755	15,840,868	168,226,235	60,134,175	85,806,967	55,322,411	45,082,325	944,956,120	92,449,140	1,346,499,665
	> 4	50.500	102,216,060	92,759,823	20,834,200	6,728,410	8,684,263	75,389,290	40,735,643	38,908,818	30,148,818	40,948,073	457,353,398	46,245,135	705,912,191
รวม Total		383.772	742,396,639	472,590,157	41,660,758	14,457,275	34,533,851	489,227,523	143,012,542	167,592,085	108,980,014	109,376,086	2,323,826,930	303,632,166	3,227,254,937
ราชบุรี Ratchaburi	2	311.115	307,941,631	182,784,062	28,946,696	11,035,823	13,673,402	405,298,729	56,392,591	58,312,918	40,269,770	15,850,275	1,120,505,897	292,230,557	1,486,543,908
	4	249.651	499,888,098	321,043,725	67,587,887	37,723,814	47,001,766	756,250,571	114,376,781	116,064,015	75,937,438	44,154,845	2,080,028,940	385,687,249	2,792,870,625
	> 4	42.200	126,235,104	90,832,433	25,723,929	18,173,656	18,405,249	92,623,021	19,880,448	14,544,907	10,520,819	2,015,829	418,955,395	103,889,782	558,233,299
รวม Total		602.966	934,064,833	594,660,220	122,258,512	66,933,293	79,080,417	1,254,172,321	190,649,820	188,921,840	126,728,027	62,020,949	3,619,490,232	781,807,588	4,837,647,832
สมุทรสงคราม Samut Songkhram	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	48.310	203,109,051	194,146,935	118,805,860	82,421,944	84,061,569	153,828,404	120,376,620	133,993,270	98,984,991	80,527,605	1,270,256,249	107,476,920	2,101,798,537
	> 4	2.000	6,098,420	3,396,690	1,354,880	837,310	313,900	1,994,360	630,720	370,110	121,910	53,290	15,171,590	7,327,010	20,564,100
รวม Total		50.310	209,207,471	197,543,625	120,160,740	83,259,254	84,375,469	155,822,764	121,007,340	134,363,380	99,106,901	80,580,895	1,285,427,839	114,803,930	2,122,362,637

ภาพประกอบ 1 ปริมาณการเดินทางบนทางหลวงจำแนกตามจังหวัด และจำนวนช่องจราจร ปี 2556

ที่มา: รายงานปริมาณการเดินทางบนทางหลวง ปี 2556 (กรมทางหลวง. สำนักอำนวยความสะดวก: 2557)

นอกจากนี้ ในพื้นที่ได้วางแผนการก่อสร้างทางหลวงพิเศษ ดังกล่าวได้ไปทับซ้อนกับชุมชนและถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำ โดยจากการศึกษาความเป็นไปได้ของ บริษัท แอสติคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด ได้มีการเสนอให้ดำเนินการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ ตัดผ่านบริเวณตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะตัดผ่านมาจากอำเภออัมพวาและอำเภอเขาย้อย โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นชุมชนชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง พื้นที่บริเวณนี้มีสภาพเป็นพื้นที่ป่าชายเลน มีระบบ คูคลองและทางน้ำธรรมชาติจำนวนมาก ประกอบกับพื้นดินเป็นดินอ่อนและมีบ่อเลี้ยงปลาและบ่อเลี้ยงกุ้งจำนวนมาก

ทั้งนี้ชุมชนชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่งเป็นกลุ่มชนชาติไทยที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมา ยาวนานรวมถึงวัฒนธรรมของบรรพบุรุษที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน แต่เดิมไทยทรงดำมีถิ่นฐานอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไทย แถบเมืองแกง ปัจจุบัน คือ เมืองเดียนเบียนฟูของประเทศเวียดนาม ไทยทรงดำได้อพยพถิ่นฐานเข้ามาในประเทศไทย 2 ครั้งด้วยกัน คือ ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินและสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยอพยพมาอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กาญจนบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก ชุมพร ฯลฯ ชาวไทยทรงดำมีอาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ อาชีพรองลงมา คือ จักรสาน เลี้ยงไหม ทอผ้า เย็บหมอน เย็บกระเป๋า โดยการเก็บเอาเศษผ้าต่างๆ ที่เหลือจากการเย็บเสื้อผ้า และเครื่องนุ่งห่มแล้วนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย และสนกระຈກใส่ในชิ้นผ้านั้น แล้วนำมาติดกับหน้าหมอนหรือกระเป๋าคาดเอวของผู้ชาย ซึ่งเรียกว่า “ฝักเอว” และงานฝีมืออีกมากมาย ชาวไทยทรงดำมีวิถีชีวิต ชนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าศึกษา และควรค่าแก่การอนุรักษ์ มีความโดดเด่นในด้านการแต่งกาย ชนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นและการเซ่นไหว้ผีเรือนหรือพิธีเสนเรือน ที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมา

การที่มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ ตัดผ่านพื้นที่ของชุมชนชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่งนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนนี้ ทั้งในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ วิถีชีวิตดั้งเดิม ดังที่ปรากฏในสื่อต่างๆ เป็นระยะๆ ทั้งมุมมองที่มาจากผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขณะที่ ดร. สมิทธิ์ ตุงคะสมิต นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า การลุกขึ้นมาเรียกร้องของชาวบ้าน ไม่ใช่การสู้เพื่อประโยชน์ของคนในจังหวัดเท่านั้น แต่เป็นการสู้เพื่อคนทั้งประเทศ เพราะลุ่มน้ำแม่กลองถือเป็นพื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ เป็นอู่ข้าวอู่น้ำหรือตู้กับข้าวให้กับประเทศไทยมาตั้งแต่ทวารวดี ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ลงพื้นที่ ชาวบ้านส่วนใหญ่บอกว่าเวนคืนเท่าไรก็ไม่ขาย เพราะไม่มีที่ไหนเหมือนที่นี่ ปลูกต้นอะไรก็ขึ้น มีดินที่ดี มีระบบชลประทานที่ดี เป็นพื้นที่เกษตรสำคัญของประเทศ

“เราทำหน้าที่การเกษตรของประเทศ เราต้องทำหน้าที่นี้ต่อไป โครงการมอเตอร์เวย์นี้แค่คิดก็ผิดแล้ว ปล่อยให้เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะมีบทเรียนจากกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เคยเป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่ดีที่สุด เอาไปทำนิคมอุตสาหกรรม จนตอนนี้อยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรีมีแต่โรงงาน เกิดความขัดแย้งจากการปล่อยน้ำจากอุตสาหกรรม เป็นปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ผ่านมาไม่มีนักการเมืองคนไหนกล้าพูดเรื่องเหล่านี้ว่าต้องจัดสรรประโยชน์การใช้ที่ดินให้ชัดเจนอย่างไร เพราะหยิกเล็บก็เจ็บเนื้อ” (ดร.สมิทธิ์ กล่าว) (<http://transbordernews.in.th/home/?p=5021>)

10 กันยายน 2551 กรมทางหลวงจัดสัมมนาการศึกษาความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรม และผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม-ชะอำ ครั้งที่ 3 ที่โรงแรมรอยัลโดมอน โดยมีนายเกียรติศักดิ์ ธนวัฒนกุล รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีเป็นประธาน ในพิธีเปิดมีผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีร่วมแสดงความคิดเห็นกว่า 500 คน แม้จะมีข้อสรุปจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องว่า ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม-ชะอำ มีความเหมาะสมในการลงทุนก่อสร้างแต่ ประชาชนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมสัมมนาได้แสดงความคิดเห็นว่า โครงการดังกล่าวมีลักษณะเป็นถนนอัดเลียบกับพื้นที่ ยกยกระดับเป็นบางพื้นที่และก่อสร้างในรูปแบบมอเตอร์เวย์ คล้ายกับที่จังหวัดชลบุรีอีกทั้งโครงการในบางส่วนยังพาดผ่านกลางหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนจะได้รับผลกระทบอย่างแน่นอนด้านการสัญจรไปมาภายในชุมชน เนื่องจากถนนดังกล่าวมีรั้วกันเขตแดน (เพชรบุรีเคเบิลทีวี. 11 กันยายน 2551)

18 กันยายน 2551 แกนนำชาวบ้านบ้านหนองน้ำถ่าย บ้านแม่เปือและบ้านท่าแลง ตำบลท่าแลง อำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี ได้เข้ายื่นหนังสือต่อนายเกียรติศักดิ์ ธนวัฒนกุล รองผู้ว่าจังหวัดเพชรบุรี เพื่อคัดค้านการก่อสร้าง โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม-อำเภอชะอำ เพราะเส้นทางดังกล่าวจะสร้างผ่านชุมชนบ้านหนองน้ำถ่าย ตำบลท่าแลง อำเภอยาย่าง รวมทั้งยังตัดข้ามแม่น้ำเพชรบุรี ที่บ้านท่าแลง ตำบลท่าแลงสิ้นสุดแนวเส้นทางโครงการบริเวณด้านเหนือของบ้านท่าตันโพธิ์ ตำบลท่าคอย อำเภอยาย่างซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวชุมชน เพราะ “ถนนจะแบ่งหมู่บ้านในลักษณะแยกโคตร” (มติชน, ปีที่ 31 ฉบับที่ 11150, 19 กันยายน 2551)

24 กันยายน 2550 นายสรศักดิ์ สันติวงษ์ สมาชิกสภาจังหวัดเพชรบุรี (สมาชิก อบจ.) กล่าวว่า ชาวบ้านใน จังหวัดเพชรบุรี ไม่เห็นด้วยกับโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม - อำเภอชะอำ เพราะเกรงจะต้องรับผลกระทบ ทั้งเรื่องน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกร พื้นที่สีเขียว โดยชาวบ้านใน ตำบลห้วยโรง อำเภอบ้านลาด ถึง ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย่าง จะได้รับผลกระทบมากที่สุด หาก

สร้างถนนสายนี้จะทำให้วิถีชีวิตของชุมชน ของชาวบ้านในพื้นที่เปลี่ยนไป การไปมาหาสู่กันจะลำบากมากขึ้น เนื่องจากมีถนนมาขวางกัน (โพสต์ทูเดย์ 24 กันยายน 2550)

นายศรีสุวรรณ จรรยา นายกสภาคต่อต้านสภาวะโลกร้อน กล่าวว่า แม้ขณะนี้ประเทศไทยจะใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว 2557 แต่สิทธิของประชาชนยังคงมีอยู่ภายใต้กฎหมายลูกอีกมากมายที่ระบุไว้ว่า โครงการใดที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องมีกระบวนการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งชาวบ้านสามารถใช้เป็นเครื่องมือบังคับให้หน่วยงานปฏิบัติตามกฎหมาย ส่วนเรื่องการเงินที่ดินนั้น หากมองจากบทเรียนที่ผ่านมาส่วนใหญ่หน่วยงานรัฐจะจ่ายตามราคาประเมินจริง แต่มักจะประเมินต่ำกว่าข้อเท็จจริงมาก และถ้าชาวบ้านไม่พอใจต้องไปฟ้องศาลแพ่งหรือศาลปกครองเอง จึงต้องการเรียกร้องให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างต่อสังคมอย่างทั่วถึง และเกิดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะเอาหรือไม่เอาถนนสายนี้

(<http://transbordernews.in.th/home/?p=5021>)

แม้จะมีการรับฟังความคิดเห็นหรือมีการจัดเวทีให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น แต่ในความเป็นจริงแล้วชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายดังกล่าว ได้มากน้อยเพียงใดยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง-อ้อมน้อย เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าชุมชนไทยทรงดำ บ้านหนองปรือ อ่างทอง-อ้อมน้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนที่มีอัตลักษณ์ วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมรวมทั้งวัฒนธรรมดั้งเดิมและมีสิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง-อ้อมน้อย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 66 - 67 ส่วนที่ 12 สิทธิชุมชน ที่ว่า

มาตรา 66 บุคคลที่รวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 67 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้ อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อ สุขภาพ อนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

สิทธิชุมชนตาม มาตรา 66 และ 67 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ถือเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยและไม่สิ้นสุดไปตามการรัฐประหาร และมีผลใช้บังคับในปัจจุบันตาม มาตรา 5 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ.2557 มาตรา 5 บัญญัติไว้ว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัย กรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2557)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนไทยทรงดำดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่และปัญหาหรืออุปสรรคที่กีดกันไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบโดยตรง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

เพื่อศึกษาระดับขั้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มไทยทรงดำในพื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ และเพื่อหาสาเหตุว่าปัจจัยใดที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน หมู่1 บ้านหนองจิก, หมู่2 บ้านหนองจิก, หมู่3 บ้านหนองปรัง, หมู่4 บ้านหนองปรัง, หมู่5 บ้านหนองเข้, หมู่6 บ้านหนองเข้ จำนวนประชากร 3,825 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรัง สํารวจ ธ.ค.2556)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่การศึกษากลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป โดยมีครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการฯ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

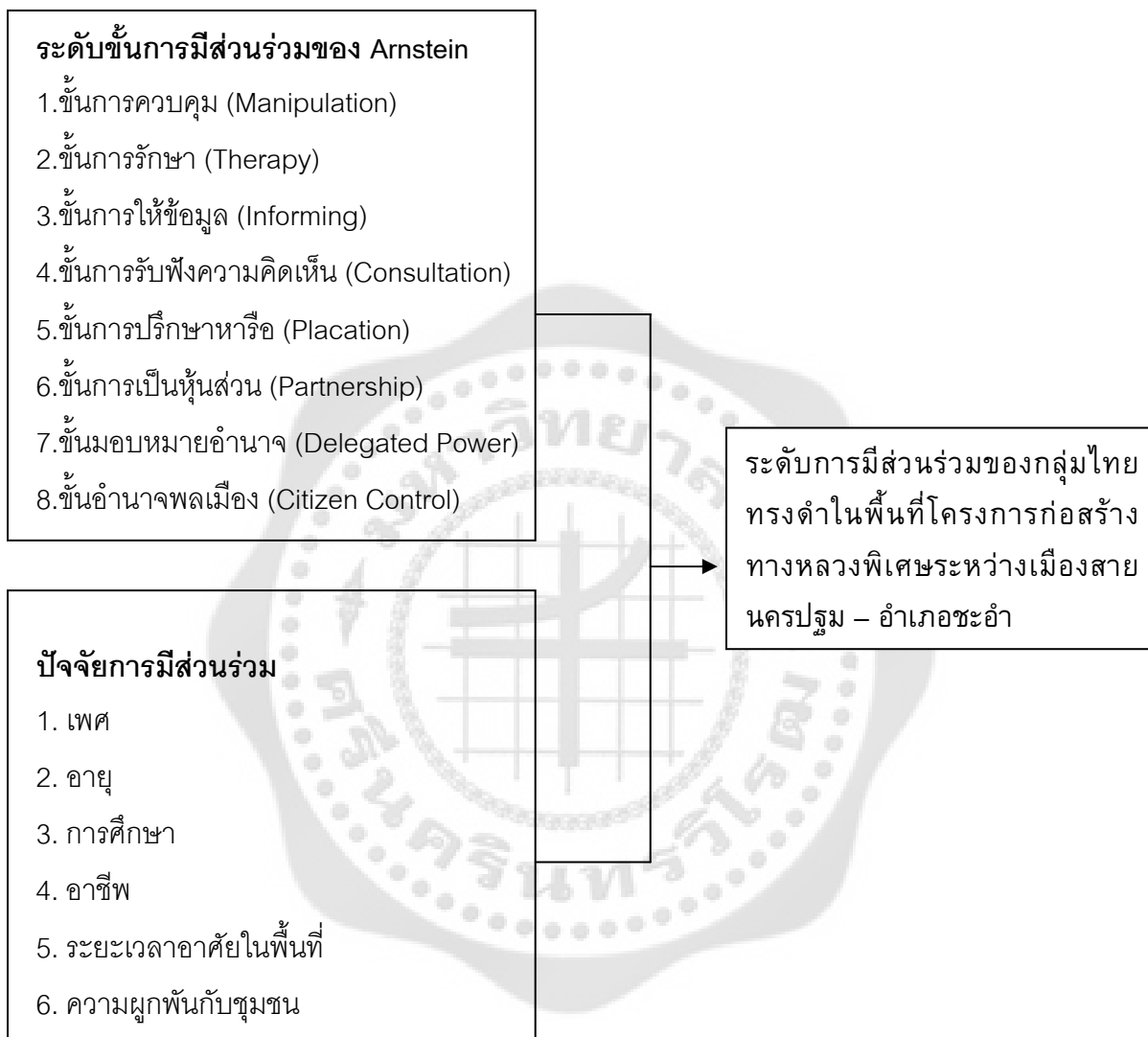
1. ระดับชั้นการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ชั้นการควบคุม (Manipulation)
 - 1.2 ชั้นการรักษา (Therapy)
 - 1.3 ชั้นการให้ข้อมูล (Informing)
 - 1.4 ชั้นการรับฟังความคิดเห็น (Consultation)
 - 1.5 ชั้นการปรึกษาหารือ (Placation)
 - 1.6 ชั้นการเป็นหุ้นส่วน (Partnership)
 - 1.7 ชั้นมอบหมายอำนาจ (Delegated Power)
 - 1.8 ชั้นอำนาจพลเมือง (Citizen Control)
2. ปัจจัยการมีส่วนร่วม
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 อายุ
 - 2.3 การศึกษา
 - 2.4 อาชีพ
 - 2.5 ระยะเวลาในการอาศัยในพื้นที่
 - 2.6 ความผูกพันกับชุมชน

ตัวแปรตาม ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มไทยทรงดำในพื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุมในระดับน้อยที่สุด
2. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการรักษาในระดับน้อยที่สุด
3. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลในระดับน้อยที่สุด
4. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการรับฟังความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

5. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการปรึกษาหารือในระดับน้อยที่สุด
6. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนในระดับน้อยที่สุด
7. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจในระดับน้อยที่สุด
8. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองในระดับน้อยที่สุด
9. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
10. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
11. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

12. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
13. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
14. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่โครงการฯ
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มชาวไทยทรงดำเข้าไปมีส่วนร่วมหรือไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

นิยามศัพท์

1. ไทยทรงดำ หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มหนึ่ง ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีของตน นิยมแต่งกายด้วยสีดำ อาศัยอยู่ที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัยยศ จังหวัดเพชรบุรี

2. ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง หมายถึง ทางหลวงที่ได้ออกแบบเพื่อให้การจราจรสามารถใช้ความเร็วได้ และมีการควบคุมทางเข้าออกที่สมบูรณ์แบบ สามารถรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มมากขึ้น

3. ความผูกพันกับชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองทั่วประเทศ สายนครปฐม – อำเภอชะอำ ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่มีผู้ศึกษาและดำเนินการไว้มาประกอบการศึกษาวิจัย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งประกอบรายละเอียดตามเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดสิทธิชุมชน
3. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัยย้อย จังหวัดเพชรบุรี
4. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่า การมีส่วนร่วม โดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. 2550: 1)

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้ให้นิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ไว้ เช่น เจมส์ แอล. เครย์น ได้กำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่รวบรวมเอาความห่วงกังวล ความต้องการและค่านิยมต่าง ๆ ของสาธารณชนไว้อยู่ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน (เจมส์ แอล. เครย์ตัน. 2551: 3)

ปัทมา สุภกำปิง (2554: 18) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในรายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff. 1981: 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่าสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยเป็นการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

นเรศ สงเคราะห์สุข (2541: 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย (ศึกษาชุมชน) การวางแผน การตัดสินใจดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

องค์การสหประชาชาติ (United Nation. 1981: 5) ได้ให้ความหมายเจาะจงถึงการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

ดร.สรยุทธ จันสุข ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ “การเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่ง” การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่

เป็นไปในรูปของผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมกระทำให้เกิดผลของกิจกรรมที่เข้าร่วมมิใช่เป็นผู้ร่วมคิดตัดสินใจหรือผู้ได้รับประโยชน์เท่านั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาไม่ใช่กระทำโดยนำประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่ได้จัดทำขึ้น และหมู่บ้านหรือชุมชนมีกิจกรรมและวิธีดำเนินงานของตนเองอยู่แล้ว ประชาชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองได้ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาที่เป็นกระบวนการขั้นต้นของการวางแผนการพัฒนาชุมชนในส่วนที่เป็นที่อยู่อาศัยในการดำเนินชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนร่วมกันก็เป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนงานโครงการ ดังกล่าว และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินโครงการของชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นไปโดยการมีส่วนร่วมแบบตัวแทนหรือเป็นไปโดยการได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง

แนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วม (อคิน รพีพัฒน์, 2547) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตนเองไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน มิใช่การบังคับ การขอร้อง การขู่ เชิญ หรือการเสียสละ และแตกต่างจากการให้ความร่วมมือ (อคิน รพีพัฒน์; และคณะ 2525) โดยทั่วไป การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมกับผู้ปฏิบัติงานในสนาม (Organizer)
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาสาเหตุแห่งปัญหาและแนวทางต่างๆ ที่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางและวิธีการที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาและวางแผนเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันกับผู้ปฏิบัติงานสนาม
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนเพื่อแก้ปัญหา
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปฏิบัติงานสนาม

อรรถัย ก๊กผล (2551: 16) กล่าวไว้ในคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน มูลนิธิปริญญาโทนักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันคือ กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

อภิญา กังสนารักษ์ (2544: 14-15) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมคือการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น และได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2548: 15) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุกๆ คนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม

คณิงนิจ ศรีบัวเยี่ยม และคณะ (2545: 14) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมถึงลดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน นอกจากนี้ยังได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 6 ระดับ โดยจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะมีจำนวนตรงข้ามกับระดับการของการมีส่วนร่วม ยกเว้นในระดับการควบคุมโดยประชาชนที่มีทิศทางไปในแนวทางเดียวกันสามารถแสดงได้ดังนี้

1. การให้ข้อมูล เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดของการติดต่อระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ แต่ไม่เปิดโอกาสให้มีการแสดงข้อคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ การทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม

2. การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน โดยผู้ที่วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้นและเพื่อให้ประเด็นในการประเมินผลชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจ การบรรยายให้ประชาชนฟังถึงกิจกรรมและรับข้อคิดเห็น

3. การปรึกษาหารือ เป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง เช่นการจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การเปิดกว้างรับข้อคิดเห็น

4. การวางแผนร่วมกัน เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมที่กว้างขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนและผลที่เกิดขึ้น ใช้สำหรับประเด็นที่ซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น กลุ่มที่ปรึกษา การเจรจา

5. การร่วมปฏิบัติ เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

6. การควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมหรือเป็นการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2549: 32-33) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ นั้น จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วม สามารถจัดแบ่งขึ้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วยการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆและการตัดสินใจ

ขั้นที่ 3 ส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 ส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เกี่ยวกับพยายามที่จะประเมินประสิทธิผลของโครงการ กิจกรรมต่างๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ประชาชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

ถวิลวดี บุรีกุล (2552: 16) กล่าวถึงเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ประการ คือ

1. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม หมายถึง การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ
2. ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง ทุกคนที่เข้าร่วมต้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน

3. ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ แต่หากกิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย ก็จะต้องมีการพัฒนา ศักยภาพให้พวกเขาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2548: 29-30) กล่าวถึงการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ โดยมีข้อพึงสังเกตคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าวสาร และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการจะเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินข้อดีข้อเสียของโครงการอย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การจัดทำแบบสอบถามก่อนริเริ่มโครงการต่าง ๆ หรือการบรรยายและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ เป็นต้น

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการ เหมาะที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อนุญาตตุลาการเพื่อแก้ปัญหาคัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ แต่การลงประชามติจะสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติและการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึง

เพียงใด โดยในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม แต่สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้ ผลของการประชามติมีทั้งแบบที่มีข้อยุติโดยเสียงข้างมาก และแบบที่เป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่มีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด (มาตรา 165)

Arnstein (อรทัย ก๊กผล. 2552: 19-20; อ้างอิงจาก Arnstein. 1969) กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการนำการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสู่การปฏิบัติ ต้องเข้าใจว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นคำที่มีความหมายกว้างครอบคลุมการมีส่วนร่วมของประชาชนหลากหลายระดับ ตั้งแต่การแจ้งให้ประชาชนรับทราบการดำเนินโครงการของประชาชนหลังจากผู้บริหารตัดสินใจแล้ว การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การให้ประชาชนมาร่วมในการปลูกป่า เก็บขยะ โดยประชาชน อาจไม่ได้ร่วมคิด ดังนั้นเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ในอนาคต การเข้าใจเรื่องระดับการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ มีนักวิชาการมากมายเสนอตัวแบบการมีส่วนร่วม เช่น ตัวแบบขั้นบันไดการมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือ Leader of CitiZen Participation แบ่งบันไดการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 8 ขั้นดังนี้

1. ขั้นการควบคุม (Manipulation) เป็นขั้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนเพียงการให้ความรู้และประชาชนสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ
2. ขั้นการรักษา (Therapy) เป็นขั้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการวางแผนมากขึ้นแต่เป็นเพียงเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น
3. ขั้นการให้ข้อมูล (Informing) เป็นขั้นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
4. ขั้นการรับฟังความคิดเห็น (Consultation) เป็นขั้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาใช้ในการวางแผน โดยวิธีการ สํารวจความคิดเห็น การประชาพิจารณ์
5. ขั้นการปรึกษาหารือ (Placation) เป็นขั้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้ และร่วมปรึกษาหารือในการบริหารชุมชน แต่อำนาจการตัดสินใจยังไม่เป็นของประชาชน
6. ขั้นการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) เป็นขั้นที่ประชาชนเริ่มเป็นหุ้นส่วนในการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งประชาชนสามารถเจรจาต่อรองได้
7. ขั้นมอบหมายอำนาจ (Delegated Power) เป็นขั้นที่รัฐให้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชน
8. ขั้นอำนาจพลเมือง (Citizen Control) เป็นขั้นที่อำนาจการตัดสินใจเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง โดยการดำเนินการต่างๆ มาจากความต้องการของชุมชน

นอกจากนี้ สมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association of Public Participation) ซึ่งแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ขั้น ซึ่งเป็นตามหลักการ

เดียวกับของ Arnstein คือ ยิ่งสูงขึ้นยิ่งสะท้อนอำนาจและอิทธิพลของประชาชนในการบริหารหรือตัดสินใจมากขึ้นด้วย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในระดับการเสริมอำนาจให้ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับที่สูงที่สุด เพราะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการตามผลของการตัดสินใจนั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้ที่รู้จักกันดีคือ การลงประชามติ หรือสภาเมือง

2. การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูง โดยประชาชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำงานร่วมกันในกระบวนการของการตัดสินใจ ความคิดเห็นของประชาชนจะสะท้อนออกมาในการตัดสินใจค่อนข้างสูง

3. การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท เป็นลักษณะการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงานตลอดกระบวนการตัดสินใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนขั้นนี้ใกล้เคียงกับการมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือ

4. การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็น เป็นลักษณะการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้สึกและความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจ ประชาชนมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูล

5. การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด บทบาทของประชาชนน้อยมาเพียงแต่รับทราบที่เกิดอะไรที่ไหน ภาคีรัฐตัดสินใจในเรื่องที่กระทบประชาชนและแจ้งให้ประชาชนทราบ

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กล่าวมา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญของการพัฒนาในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นชุมชนเล็กๆ ไปจนถึงการพัฒนาประเทศในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และยังช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการรับทราบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
2. การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน
4. การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์
6. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542: 5) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมมีด้วยกัน 3 ปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม
3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

นิรันตร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 188) ได้เสนอปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมเกิดจาก ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง อำนาจบีบบังคับที่เกิดจากคนที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้เกิดการบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ

ปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ประจญา เวสารัชช์ (2528: 170) ได้กล่าวถึง ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย
2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ
3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์
4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคี

ในประเด็นเดียวกัน อนุภาพ ธีรลภ (2528: 25-26) เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพที่สูงกว่า ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก ความเชื่อในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน การยอมรับแบบอย่าง ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม การยอมรับในอำนาจรัฐ และฐานะทางเศรษฐกิจ

ธวัช เบญจาทิกุล (2529: 25-26) เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนามี 5 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และด้านจิตวิทยาทางสังคม นอกจากนี้ อรอนงค์ ธรรมกุล (2539: 21) ยังได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นไว้ด้วยกัน 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านความผูกพันเป็นเครือญาติและความผูกพันในชุมชน
2. ด้านการมีภาวะทางเศรษฐกิจ และ
3. ด้านการสนับสนุนจากองค์กรภายในหมู่บ้าน

ในประเด็นเดียวกันจากการศึกษาของ Creighton (วันชัย วัฒนศัพท์, ผู้แปล, 2543: 158-161) พบว่าการที่คนเราจะพิจารณาว่าตนได้รับผลกระทบและเลือกที่จะมีส่วนร่วมในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่นั้น อย่างน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 6 ประการคือ

1. ความใกล้ชิดปัญหา
2. ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
3. การเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือบริการ
4. ประเด็นทางสังคม/สิ่งแวดล้อม
5. ค่านิยม และ
6. อำนาจที่ได้รับการมอบหมายตามกฎหมาย

นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญคือ การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่นำเสนอ และต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมได้ ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วม

สำหรับนักวิชาการต่างประเทศ World Health Organization (อ้างใน ไชยชนะ สุทธิวรชัย, 2536: 19-20) ได้เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ ในการเห็นว่าตนจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป
2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ทุกๆ คนและทุกๆ กลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งโดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีตัวแทนหรือเข้าร่วมโดยตรง ควรมีเวลากำหนดที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ตามสภาพเป็นจริงของตน และกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

2. แนวคิดสิทธิชุมชน

นับตั้งแต่ที่ประชุมใหญ่สหประชาชาติได้มีมติให้การรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 เป็นต้นมา ได้มีการนำหลักการของสิทธิมนุษยชนในปฏิญญาฯ ดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ สำหรับประเทศไทยภายหลังจากที่ได้ให้การรับรองมติดังกล่าวแล้ว ก็ได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้มากขึ้นกว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา

โดยทั่วไปอาจพิจารณาการรับรองสิทธิมนุษยชนไว้ในกฎหมาย ได้เป็น 2 ลักษณะคือ การรับสิทธิในกฎหมายระหว่างประเทศ และการรับรองสิทธิในกฎหมายในประเทศ การรับรองสิทธิในกฎหมายภายในประเทศซึ่งหมายถึงการให้การรับรองสิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ ได้แก่ สิทธิ

และเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553: 159-162)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

ส่วนที่ 10 สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

มาตรา 56 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หลักการของรัฐธรรมนูญในมาตรานี้ เป็นการยอมรับสิทธิของประชาชนทั่วไปในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นสาธารณะมิได้จำกัดเพียงผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง สิทธิดังกล่าวมีวิวัฒนาการมาจากแนวความคิดที่ว่า ประโยชน์สาธารณะเป็นของประชาชนทั่วไป รัฐเป็นเพียงผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลประโยชน์นั้น ประชาชนผู้เป็นเจ้าของยังมีสิทธิที่จะรับรู้และตรวจสอบได้เสมอ สิทธิที่ว่านี้ ได้แก่ “สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายถึง สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะเท่านั้นไม่รวมถึงข้อมูลหรือข่าวสารที่เป็นการภายในหน่วยงานราชการหรือของรัฐ (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553: 91)

มาตรา 57 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

หลักการของรัฐธรรมนูญในมาตรานี้ เป็นการให้สิทธิแก่บุคคลหรือชุมชนท้องถิ่นที่อาจได้รับผลกระทบโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิต หรือส่วนได้เสียอันสำคัญของบุคคลหรือของชุมชนท้องถิ่น ในการได้รับข้อมูล คำชี้แจง พร้อมทั้งเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนการอนุญาตจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเหล่านั้น สิทธิที่ว่านี้มีความเชื่อมโยงกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันเป็นสาธารณะตาม

มาตรา 56 ประชาชนที่มีส่วนได้เสียยังมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นหรือท้วงติงการอนุญาตให้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553: 92)

ส่วนที่ 12 สิทธิชุมชน (Community Right) สิทธิและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 66 แบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ

1. สิทธิในการที่จะอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการ ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
3. สิทธิในการที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

มาตรา 67 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

(อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553: 90) หลักการของรัฐธรรมนุญในมาตรา 67 วรรค 2 ได้ระบุถึงขั้นตอนก่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. ทำการศึกษาและประเมินผลกระทบโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม
2. ให้องค์กรอิสระ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบการตัดสินใจ

สิทธิชุมชนตาม มาตรา 66 และ 67 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ถือเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยและไม่สิ้นสุดไปตามการรัฐประหาร และมีผลใช้บังคับในปัจจุบันตามมาตรา 5 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ.2557 มาตรา 5 บัญญัติไว้ว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัย กรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2557)

3. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติความเป็นมาของตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตั้งแต่เริ่มแรกก่อนจะมาเป็นตำบลหนองปรัง เดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า เป็นป่าไม้ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า เพราะมีห้วย คลอง หนอง บึง อยู่มากมาย มีต้นอ้อ ต้นปรังอยู่มาก ได้รับการบอกเล่าจากอดีตผู้ใหญ่บ้าน นายสายทอง ทองดี ว่า ที่มาของการที่ชื่อหนองปรังนั้น ก็เนื่องมาจากชาวไทยดำอพยพเข้ามาจากบ้านท่าเรือ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เข้ามาอยู่ในพื้นที่ครั้งแรก พื้นที่จะเป็นป่าที่ประกอบด้วยที่ราบที่เป็นป่าและหนองน้ำมีต้นเลา หรือต้นปรังขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น และยังมีผู้คนอยู่อาศัย จึงได้ตั้งถิ่นบริเวณใกล้หนองน้ำ และตั้งชื่อชุมชนนี้ว่า “บ้านหนองเลา” ซึ่งตั้งขึ้นตามชื่อหนองน้ำที่มีต้นเลาขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงและกำหนดเขตการปกครองขึ้นใหม่ บ้านหนองเลา จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “บ้านหนองปรัง” เป็นจุดเริ่มต้นแห่งประวัติศาสตร์การอพยพของชาวไทยดำสู่ประเทศไทยเลยทีเดียว ชื่อหนองปรัง เป็นชื่อที่ชาวไทยดำตั้งขึ้นมาเอง โดยแต่เดิมนั้นหมู่บ้านหนองปรังเคยเป็นตำบลมาก่อน แต่ต่อมาได้ยุบรวมกันระหว่างตำบลหนองปรัง ตำบลหนองจิก และตำบลหนองเข้ รวมกันเป็นหนึ่งตำบล โดยใช้ชื่อว่า ตำบลหนองปรัง บ้านที่เคยเป็นตำบลก็กลายเป็นหมู่บ้านหนองปรัง แยกเป็น 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองปรังหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพสังคม

ตำบลหนองปรุง ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาย้อย ประมาณ 9 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด เพชรบุรี ประมาณ 9 กิโลเมตร ห่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรุง ประมาณ 5 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 27.5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 24,656.25 ไร่ ลักษณะมีทั้งที่ราบสูงและเป็นที่ยราบ ลุ่มจะลาดเทลงแนวทางทิศตะวันออก ซึ่งถ้าแยกตามสภาพพื้นที่จะแยกได้เป็น 2 เขตด้วยกัน คือ

1. เขตที่ได้รับน้ำชลประทานเป็นที่พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล สภาพดินเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์มีการทำการเพาะปลูกตลอดปีทั้งพืชอายุสั้นตั้งแต่ดินมีปัญหาบ้างเล็กน้อย

2. เขตที่ไม่ได้รับน้ำชลประทาน เป็นพื้นที่ดินทิศตะวันตกของตำบลดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ เป็นภูเขาลาดเอียงสูง

ตำบลหนองปรุงแบ่งออกเป็น 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองจิก หมู่ที่ 2 บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 บ้านหนองปรุง หมู่ที่ 4 บ้านหนองปรุง หมู่ที่ 5 บ้านหนองเข้ หมู่ที่ 6 บ้านหนองเข้

ประชากรตำบลหนองปรุงทั้งสิ้น 3,825 คน เป็นชาย 1,810 คน เป็นหญิง 2,015 คน ประชากรส่วนใหญ่ 96% ประกอบอาชีพทางการทำการเกษตรนอกจากนั้นยังมีการประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่น การค้าขาย การจักสาน การรับจ้าง และอื่นๆ ตำบลหนองปรุงสืบเชื้อสายมาจาก “ไทยลาวโซ่ง” ซึ่งเป็นชนชาติไทยสาขาหนึ่ง ที่ยังคงมีการรักษาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีเอาไว้หรือที่เราเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ลาวโซ่ง” หรือไทยทรงดำ จึงมีภาษาถิ่นใช้กันเอง คือภาษาไทยทรงดำ ส่วนภาษากลางที่ใช้ติดต่อทางราชการใช้ภาษาไทยกลาง

การตั้งบ้านเรือนในตำบลหนองปรุงส่วนใหญ่จะมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ตามแนวของถนนอย่างเป็นกระจุก ซึ่งจะมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ตามแนวถนนเพชรเกษม เป็นส่วนใหญ่

ความเป็นมาของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

“ไทยทรงดำ ลาวโซ่ง หรือ ไทยโซ่ง ” หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มหนึ่งที่พูดภาษาไทย คนไทยเรียกชนกลุ่มนี้ว่า ลาว หรือ ลาวโซ่ง เพราะอพยพจากเมืองเดียนเบียนฟู อยู่ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม ผ่านมายังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้ไทนิยมแต่งกายด้วยสีดำ จึงเรียก ไทยทรงดำ ตามลักษณะเครื่องแต่งกาย ถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณ แคว้นสิบสองจุไทย อยู่ทางตอนเหนือประเทศเวียดนาม ส่วนคำว่า “ โซ่ง ” ที่เรียกกันสันนิษฐานเป็นคำที่มาจากคำว่า “ ซ้วง หรือ ทรง ” แปลว่า กางเกง ไทดำถูกกวาดต้อนและอพยพมาใน ประเทศไทย สมัยกรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นไทยทรงดำ หรือ ลาวโซ่ง ถูกกวาดต้อนและอพยพเข้าสู่ประเทศไทย ๓ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๒๒ สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี สาเหตุของเจ้าเมืองเวียงจันทน์ หมิ่นพระบรมเดชานุภาพสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ยกกองทัพไปเวียงจันทน์ ได้รวบรวมครอบครัว ชาวเวียงจันทน์มาอยู่ในไทยพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดเกล้าให้สร้างบ้านเรือนอยู่ที่ จังหวัดสระบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดจันทบุรี

ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๓๓๕ สมัยรัชกาลที่ ๑ รวบรวมครอบครัว ลาวโซ่ง ลาวพวน ลาวเวียงมาประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง สาเหตุเมืองแกลง เมืองพวน แข็งข้อต่อเมืองเวียงจันทน์ เจ้าเมืองเวียงจันทน์ยกกองทัพ ไปตีได้ ลาวโซ่ง ลาวพวน ลาวเวียง ลงมาถวายพระมหากษัตริย์ไทย ที่กรุงเทพฯ รัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าให้ลาวเวียงไปอยู่ที่ จังหวัดสระบุรี ลาวพวนไปอยู่ที่ จังหวัดสุพรรณบุรี และลาวโซ่งมาอยู่ที่ หมู่บ้านหนองเลา หรือ หนองลาว (หนองปรัง) ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๓๖๙ – ๒๓๗๑ สมัยรัชกาลที่ ๓ เจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ ก่อกบฏ ต่อประเทศสยาม สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ยกกองทัพไปปราบเมืองแกลง ได้รวบรวมครอบครัวลาวโซ่งมาไว้ที่จังหวัดเพชรบุรี ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม แต่เนื่องจากลาวโซ่งอาศัยอยู่ที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง แต่บริเวณนั้นเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง ลาวโซ่งไม่เคยชินกับความอยู่แบบนี้ จึงอพยพมาในอำเภอเขาย้อย เพราะลักษณะภูมิประเทศคล้ายเมืองแกลง มีทั้ง ป่า ภูเขา ลำห้วย จึงได้ตั้งบ้านเรือนหนาแน่น ที่สุด ที่ตำบลหนองปรัง ตำบลห้วยท่าช้าง ตำบลทับคาง ลาวโซ่งรุ่นเก่ายังไม่ลืมถิ่นฐานบ้านเดิม มีความปรารถนาจะกลับไปบ้านเกิดของตน เมื่อเดินทางไปนานๆ มีคนเจ็บคนตายไปเรื่อยๆ หลายคน พวกลูกหลานไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ เพราะไม่รู้ถิ่นฐานบ้านเกิดจึงตั้งหลักอาศัยอยู่บริเวณนั้น ได้แก่ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร เป็นต้น (อ้างอิงข้อมูลจาก http://www.promma.ac.th/supaporn/unit5/p3_1_1.htm)

วัฒนธรรมกลุ่มชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

บ้านของไทยดำ (ลาวโซ่ง) เรียกว่า “เฮือนลาว” ลักษณะบ้านเรือนดั้งเดิมเป็นเรือนหลังใหญ่มีหน้าจั่ว ที่จั่วหน้าบ้านจะมีไม้ทำเหมือนเขาควางอยู่บนยอดจั่ว ชาวไทดำหรือลาวโซ่งเรียกว่า “ซอกุด” ซึ่งชาวไทดำถือว่าเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จ ส่วนระเบียบบ้านทั้งหน้าและหลังบ้านพร้อมทั้งมีบันไดลงทั้งหน้าและหลัง ระเบียบด้านหน้าเป็นที่รับแขกผู้หญิง เรียกระเบียงว่า “กกชาน” ส่วนระเบียบด้านหลังเรียกว่า “กว้าน” สำหรับรับแขกผู้ชาย ส่วนในตัวบ้านจัดมุมใดมุมหนึ่งให้เป็นห้องสำหรับเป็นที่อยู่ของ “ผีบรรพบุรุษ” เรียกว่า “กะล้อห้อง” ในห้องผีจะต้องเจาะช่องข้างฝาบ้านไว้ 1 ช่อง เพื่อเวลาทำพิธีเสนเรือนจะต้องส่งอาหารที่ทำพิธีให้บรรพบุรุษทางช่องนี้ ส่วนตัวบ้านให้จัดเป็นมุมนอนมุมหนึ่ง มุมครัวมุมหนึ่งที่ครัวจะมีเตาไฟและอุปกรณ์การหุงต้มด้วยหม้อดิน เหนือเตาไฟขึ้นไป จะมีหิ้งเพื่อเก็บของใช้จำพวกหวายและไม้ไผ่ เพื่อที่จะรักษาเนื้อไม้และหวายไม่ให้มอดกิน เมื่อเวลาหุงหาอาหารควันไฟจะขึ้นไปรมของใช้บนหิ้ง ซึ่งไทดำ จะเรียกหิ้งนี้ว่า “สา” ส่วนทางมุมนอนจะเห็นที่นอนและมุ้งซึ่งล้วนแล้ว

จะเป็นสีดำทั้งสิ้นและจะไม่มีการเก็บที่นอนกันจะกางมุ้งตลอด เพราะถือนั่นเป็นที่ส่วนตัว หรือเป็นห้องอีกห้องหนึ่งเช่นกัน ถัดออกไปอีกก็จะมีหิ้งเก็บของเกี่ยวกับเสื้อผ้าของใช้ที่มีค่าใส่ไว้ในหีบที่ทำด้วยไม้ไผ่ ซึ่งไทดำใช้แทนตู้เสื้อผ้าเรียกหีบนี้ว่า “ขมุก” ส่วนของหลังคาบ้านมุงด้วยหญ้าคา ฝาบ้านขัดตะทำด้วยไม้ไผ่ ไม่มีช่องหน้าต่าง มีคตินิยมว่า “หญิงต้องเย็บปักเป็น ส่วนชายจะต้องฟันเชือกควายได้” จึงจะออกเรือนได้

ชาวไทดำมีอาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ อาชีพรองลงมา คือ จักรสาน เลี้ยงไหม ทอผ้า เย็บหมอน เย็บกระเป๋า โดยการเก็บเอาเศษผ้าต่างๆ ที่เหลือจากการเย็บเสื้อผ้า และเครื่องนุ่งห่มแล้วนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย และสนกระຈກใส่ในชิ้นผ้านั้น แล้วนำมาติดกับหน้าหมอนหรือกระเป๋าคาดเอวของผู้ชาย ซึ่งเรียกว่า “ฝักเอว” และงานฝีมืออีกมากมาย และมีรับราชการบ้างแล้วแต่ฐานะของครอบครัว

อาหารหลัก คือ กบข้าวที่มีรสค่อนข้างจัด เช่น แกงหน่อส้ม ผักจืด แจ่วเหือดด้าน แกงหยวกกล้วย น้ำพริกปลาร้า แกงผำ หมูลอยเลือดดำ แกงบอน และอื่นๆ อีกมากมาย ส่วนชาวนั้นจะกินข้าวเหนียว ปัจจุบันกินข้าวเจ้ามากกว่าข้าวเหนียว อาหารแต่ละอย่างทีกล่าวนั้นล้วนแต่อยู่ในพิธีกรรมต่างๆ กันทั้งสิ้น

การแต่งกายของไททรงดำเป็นเผ่าพันธุ์เดียวในโลกที่ประหยัดและบอกลักษณะการแต่งกายแต่ละความหมายได้ชัดเจน พอจะแยกเป็น 2 ประเภท คือ แบบเป็นพิธี และไม่เป็นพิธี สีที่ใช้เป็นหลัก มี 5 สี คือ ดำ ขาว เขียว แดงเลือดหมู และแสด การแต่งกายของชายไทดำ หรือไททรงดำ กางเกงมี 2 แบบ ช่วงก้อม กับ ช่วงฮี้ เสื้อไท เสื้อฮี้ งานไม่เป็นพิธี ใช้ช่วงก้อม กับเสื้อไท งานพิธี ช่วงฮี้หรือกางเกงขายาว และเสื้อฮี้ การแต่งกายของหญิงไทดำ หรือไททรงดำ แบบไม่เป็นพิธี หญิงนุ่งผ้าถุงลายแดงโมกับเสื้อก้อม ผ่าสไบต้องใช้เป็นประจำสำหรับคล้องคอเวลาคุยกับหนุ่ม เอาไว้โปกผมมิให้หลุดเวลาทำงานหรือพันเอวหรือสะโพกเวลาทำงานเพื่อให้กระชับหรือนุ่งผ้าตาหมีเอาไว้ใช้ในพิธีเสน ซึ่งสิ่งของสวยงามไปให้ผีใช้ แบบเป็นพิธี นุ่งผ้าขึ้นตาหมีหรือผ้าขึ้นลายแดงโมกับเสื้อฮี้ การใส่เสื้อฮี้

ทรงผมแบ่งออกเป็น ๘ ทรง คือ เอ้อมไร สับปิ้น นกทะเลหรือช่อดอกแค จุกต๊ับ ขอกะต๊อก ขอดชอย บั้นเกล้าตวง บั้นเกล้าตัก (หญิงที่สามีเสียชีวิต)

เครื่องประดับจะประดับด้วยเงินทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น ตุ้มหู สร้อยคอ กำไลมือ กำไลข้อเท้า เข็มขัดคาดเอว ส่วนผู้ชายก็จะมีเข็มขัดคาดเอวเหมือนกัน แต่จะทำด้วยผ้าที่มีลวดลายสวยงามมากโดยจะใช้กระຈກเงา ผืนเป็นอันกลมๆ เล็กๆ ถักด้วยด้ายรอบกระຈກและใช้ผ้าสีตัดเป็นลวดลายปะเป็นแถวๆ ด้านในเย็บเป็นกระเป๋าใส่ของส่วนตัว เช่น ยาเส้น ใบจาก ไม้ขีด ยาประจำตัว และสตางค์

ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อเรื่อง “ผี” และเรื่อง “ขวัญ” โดยเชื่อว่าสิ่งต่างๆในโลกอยู่ภายใต้ อำนาจของผีและสิ่งเหนือธรรมชาติ ดังนั้น ชีวิตความเป็นอยู่และพิธีกรรมต่างๆจึงมีความสัมพันธ์และ เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ชิดกับผีประเภทต่างๆการนับถือผีของไทยซึ่งมีทั้งผีดีและผีร้าย ที่สามารถบันดาล ให้ชีวิต และครอบครัวเป็นไปตามความพอใจของผี จากการนับถือผีและความเชื่อเรื่องขวัญ จึงได้ ก่อให้เกิดพิธีกรรมและจารีตประเพณีต่างๆในวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ ชนเผ่าที่เด่นๆ เช่น “พิธีเสนเรือน” “พิธีหนองก้อ” “พิธีป่าดงข้าวใหม่”

ขนบธรรมเนียมประเพณีกลุ่มชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี

ชาวไทยทรงดำที่สืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมอย่างมั่นคง การละเล่นและการเช่นไหว้ผี เรือนหรือพิธีเสนเรือน ที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมา โดยเฉพาะพิธีเสนเรือน เป็นพิธีเช่นไหว้ผีเรือนของ ชนเผ่าไทดำซึ่งเป็นผีบรรพบุรุษ ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว โดยใช้ เหล้า 1 ขวด และกับแก้มเป็นเครื่องเช่น หมอเสนาจะทำพิธีเรียกผีบรรพบุรุษมากินจนครบทุกคน เป็น พิธีสำคัญของลาวโซ่ง ซึ่งจะขาดหรือละเลยไม่ได้ เนื่องจากเชื่อว่าเป็นการกระทำที่เพิ่มความเป็นสวัสดิ มงคลแก่ครอบครัว จะต้องจัดปีละครั้งเป็นอย่างน้อย

นอกจากพิธีกรรมที่สำคัญแล้ว ชาวไทยทรงดำจะมีการฉลองในเทศกาลในวันขึ้นปีใหม่ไทย หรือวันสงกรานต์ ซึ่งจะเป็นประเพณีที่จัดกันทุกปี แต่ละหมู่บ้านจะมีการฉลองกัน สังสรรค์ไปเยี่ยม เยียนซึ่งกันและกัน และในงานก็จะมีการละเล่น เรียกว่างานเล่นคอน ฟ้อนแคน รวมทั้งการเต้นรำใน แบบของไทยทรงดำ และในงานนี้เอง เจ้าภาพจะต้องรับผู้มาเยือนด้วยการให้จับเหล้าก่อนเข้างาน

1. พิธีงานศพไทยทรงดำเมื่อผู้ตายเกิดขึ้นในบ้านเจ้าของบ้านยิงปืนขึ้นฟ้า เพื่อส่งวิญญาณ ผู้ตายไปที่ชอบ ความเป็นจริงคือแจ้งเพื่อนบ้านให้รู้ว่ามี การตายเกิดขึ้นเมื่อผู้ชราเสียชีวิตในบ้านบรรดาญาติพี่น้องในหมู่บ้านนั้นจะหยุดทำงานและมาชุมนุมแสดงความเสียใจ ศพจะตั้งไว้ในบ้าน หลังจากได้ ทำความสะอาดและสวมเสื้อสีประจำตัวให้และบรรจุโลงเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจะนำศพไปยังป่าช้า (แฮ้ว) หรือวัดเพื่อทำการเผา รุ่งขึ้นเช้าจึงทำการเก็บกระดูกหมอบพิธีจะนำกระดูกบรรจุลงในภาชนะดินเผา มีฝา ปิดฝังลงใต้ถุนบ้านซึ่งสร้างขึ้นอย่างหยาบๆ เพื่ออุทิศให้ศพ เช่น เสื้อผ้าที่ตัดเย็บเป็นตัว แล้ว เสื้อฮีและผ้าทอเป็นผืนๆ แขนวไว้บนเสาหลวงสร้างเรือนแก้วและเสายอดเป็นปลีดอกไม้ให้ จากนั้นที่บ้านของผู้ตายจะทำพิธีล้างเรือนให้เรือนสะอาด เขาเชื่อกันว่าเรือนที่มีคนตายจะเป็นเรือนที่ไม่ สะอาด จึงต้องให้แม่มดมาทำพิธีรับเคราะห์และปล่อยไป รุ่งขึ้นจึงทำพิธีเชิญวิญญาณผู้ตายเข้าบ้าน เพื่อเป็นผีเรือนประจำบ้านต่อไป บางรายก็ส่งวันเดียวแล้วห่อข้าวเผื่อวันรุ่งขึ้นกรณีที่ผู้ตายอายุ ๖๐ ปี เศษๆ หากอายุสูงปฏิบัติเช่นนี้ไม่ได้ การตายผู้ใดล้มลงที่บ้านมีลูกหลาน ห้อมล้อมถือว่ามิบุญ การ อวยพรให้ทายาทผู้ตายนิยมกล่าวว่ “เออเอ็มได้วางมันวางยีนไว้เห่าเนื้อเห่าอายุมันขวัญยืนนกวมเจ็บ

อย่าได้ให้ ความโล้อย่าได้มี” คำขีตเส้นใต้คือสถานภาพของผู้ตาย หากมีศักดิ์เป็น พ่อ ลุง อา ก็ว่าตามศักดิ์ หลังจากพิธีดังกล่าวมาแล้ววันเอาผีขึ้นเรือนคือเชิญวิญญาณมาปกป้องคุ้ม ครองลูกหลานแต่ผู้นั้นต้องไม่ตายโหง

2. พิธีงานแต่งงานในวันแต่งงานหรือที่เรียกว่า “ส่ง” เจ้าบ่าวและญาติพี่น้อง จะยกขันหมากกะเหล็กเอาไว้ใส่หมากพลู ยาสูบ หมาก ๒๐ ใบ พลุ ๑ ห่อ ยาสูบ ๑ ห่อ ปูนแดง ๑ ห่อ ๔ กะเหล็ก เครื่องเรือน ที่นอน ของใช้อื่นๆ ที่จำเป็น ขนม ๔ ถาด เหล้าขาว ๑ เท ของไหว้ผีเรือน หมู ไก่ ขนมใส่กระดาษ เมื่อไปถึงบ้านเจ้าสาวก็จะทำพิธีให้เจ้าบ่าวไหว้ผีเรือน กินดองหรือกิน ดอง คือ ประเพณีการแต่งงานหลังจากที่หนุ่มสาวได้ตกลงปลงใจต่อกันแล้ว จะส่งผู้ใหญ่ไปสู่ขอซึ่งเรียกว่าไป ส่ง หรือส่งขันหมากน้อย ซึ่งมีความหมายเท่ากับการหมั้นโดยจัดหมากพลูใส่กะเหล็ก ผู้ตัวใช้ ๔ กะเหล็ก ผู้น้อย ๒ กะเหล็ก ซึ่งฝ่ายหญิงจะนำไปแจกญาติของตน เดือนที่ไม่นิยมแต่งงาน คือเดือน ๕ สำหรับวันต้องไม่ใช้วันเวนต์ ของฝ่ายหญิง (วันเวนต์คือวันเลี้ยงผีประจำบ้าน) วันแต่งงานเจ้าบ่าว เจ้าสาวต้องใส่เสื้อฮี ผู้ตัวมีเพื่อนเจ้าบ่าว เจ้าสาวจำนวน ๖ - ๘ คน ผู้น้อยใช้ ๒ - ๔ คน ชุดเจ้าบ่าวต่างจากชุดเพื่อน เจ้าบ่าวต้องใส่เสื้อฮีทุกคน เฉพาะเจ้าบ่าวต้องสวมหมวกงอบ สะพายย่ามแดงป่าขาว สะพายฝักมีดป่าซ่าย ซึ่งให้ความหมายว่ามีความขยันทำมาหากินแข็งแรง

การแต่งงานมีขั้นตอน ๔ ขั้นตอน คือ ส่ง สู่ สา ส่ง

1. ขั้นส่ง คือ การไปจับสาวสอดส่งด้วยตนเองว่าสาวใดถูกใจ มักจะใช้ในโอกาสการเล่นการละเล่นพื้นบ้านหรืองานประเพณีต่างๆ

2. ขั้นสู่ คือ ฝ่ายชายหมายตาวว่าจะให้หญิงนั้นเป็นคู่ครอง ก็จะให้ผู้ใหญ่ไปเจรจาสู่ขอจากพ่อแม่ของสาว ซึ่งต้องใช้ขันหมากพลูและเงินทองไปมอบให้ฝ่ายหญิง

3. ขั้นสา คือ ฝ่ายชายที่ได้ทำการสู่ขอสาวแล้วนั้นเป็นผู้ที่ยากจนมีเงินทองน้อย หรือทางฝ่ายหญิงไม่มีพี่น้องฝ่ายชายจึงช่วยทำงานให้กับพ่อแม่ ฝ่ายชายจะต้องนำตัวเองมา “อาสา” ทำงานรับใช้พ่อแม่ฝ่ายหญิงเป็นการทดแทน บางรายใช้เวลาเป็นปี ในระยะนี้ชายและหญิงอาจอยู่กินกันจนสามีภรรยาได้ด้วยเป็นบางรายเท่านั้น กรณีที่พ่อแม่ฝ่ายหญิงไม่เรียกสินสอดทองหมั้น สา คือ อาสา โดยฝ่ายชายต้องอยู่บ้านฝ่ายหญิง เพื่อช่วยทำมาหากิน ตามแต่จะกำหนดเวลาไว้ว่ากี่ปี แล้วจึงนำฝ่ายหญิงนำไปสู่บ้านของตนซึ่งจะต้องทำพิธี “แต่งเข้าผี” โดยฝ่ายหญิงออกจากผีเรือนของฝ่ายตนไปฝากเนื้อฝากตัวให้ผีเรือนฝ่ายชายปกป้องคุ้มครองถือว่าเป็นการออกเรือนของหนุ่มสาว

4. ขั้นส่ง คือ งานเลี้ยงฉลองเพื่อส่งตัวเจ้าสาวไปยังบ้านเจ้าบ่าวเรียกว่า “นัดมือส่ง” บรรดาญาติทั้งสองฝ่ายจะทำการเลี้ยงฉลองกันและกันทั้งสองฝ่าย งานส่งมักจะเป็นพิธีสำคัญในการแต่งงานตามประเพณีไทย ไทดำทั่วๆไป แต่ต้องใช้หมอปิธีดำเนินการเช่นเดียวกับประเพณีอื่นๆ ในการส่งตัวเจ้าสาวนั้น หมอปิธีจะต้องทำขวัญบ่าวสาวที่บ้านหนุ่มก่อนที่จะเข้าเรือนหอด้วยการทำขวัญแต่งงาน

ส่วนใหญ่ คือการสอนให้รู้จักประเพณีปฏิบัติตนให้กับชายหญิงที่จะมีชีวิตร่วมกันในการครองเรือนเป็นสำคัญ

3. พิธีเสนเรือน (เช่นผี) การไหว้ผีที่กะล๋อห้อง ซึ่งแปลว่า มุมห้อง นิยมทำ ๒ - ๓ ปีต่อครั้งเพื่อจะได้มีสุข “เอ็ดนาก็มีข้าวชาย เอ็ดไฮก็มีหมากไม้” เดือนที่ไม่เสนเรือนคือเดือน ๙ เดือน ๑๐ เพราะผีเรือนไปเฝ้าแทน พิธีการเช่นผู้น้อยกินหมู ผู้ตัว(ข้าว)กินควาย ควายหรือหมูใช้ตัวผู้ เครื่องเช่น จะจัดใส่พานเพื่อน มักจะมีอย่างละ ๗ ห่อ มีหมู ไก่ ก้อย ผือก มัน อ้อย ใช้คืบด้วยธู (ตะเกียบลาว) หมอผี จะเรียกตาม “บ๊อบผีเรือน” คือ ชื่อคนตายที่ไม่ตายโหง(เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ) คำนำหน้าผีชายเรียก กว๋าน ผีหญิงเรียก น้องนาง (คำนำหน้าตอนเป็นคนชายเรียก บา หญิงเรียก อี ไม่ใช่อี) เสนเรือนทำ ๓ วัน วันแรก เตรียมงานกลางดั่งฆ่าหมู วันที่สองรวมญาติทำพิธี วันที่สามแป (เรือ) หัวหมู กินหัวหมู เฉพาะญาติใกล้ชิด คือ ชื่อคนตายที่ไม่ตายโหง(เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ) คำนำหน้าผีชายเรียก กว๋าน ผีหญิงเรียก น้องนาง (คำนำหน้าตอนเป็นคนชายเรียก บา หญิงเรียก อี ไม่ใช่อี) เสนเรือนทำ ๓ วัน วันแรก เตรียมงานกลางดั่งฆ่าหมู วันที่สองรวมญาติทำพิธี วันที่สามแป (เรือ) หัวหมู กินหัวหมู เฉพาะญาติใกล้ชิด

4. พิธีปาดตง ไทยทรงดำต้องทำพิธีเช่นไหว้ผีเรือนทุก 10 วัน เรียกว่า “ปาดตง” หมายความว่า นำเครื่องเช่นไปวางตั้งไว้ (ปาด - วาง, ตง - ตั้งไว้) ที่กะล๋อห้องแล้วกล่าวเชิญให้ผีเรือนมากิน เครื่องเช่นก็มีข้าวกับข้าว หมากพลู บุหรี่ วันเช่นไหว้เช่นนี้เรียกว่า “มือเวนต์ง”

พิธีปาดตงข้าวใหม่ คือ การได้กินข้าวใหม่แล้วจะต้องให้ผีเรือนมากินข้าวใหม่ก่อน เพื่อจะได้เป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว ในสมัยก่อนชาวไทยทรงดำ หมู่ ๑ ตำบลหนองเต่า อำเภอเก่า เลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ทำนา จะทำพิธีปาดตงข้าวใหม่ โดยเชิญญาติพี่น้องที่เป็นผีเดียวกันมาร่วมพิธีด้วย พิธีนี้เจ้าของบ้านจะเป็นผู้ทำพิธีและจัดให้เสร็จภายในวันเดียว ระยะเวลาจัดงานพิธีปาดตงข้าวใหม่เป็นพิธีที่ชาวไทยทรงดำหลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว จะทำปาดตงข้าวใหม่ โดยจะทำปีต่อครั้ง จัดขึ้นราวเดือนอ้าย เดือนยี่ วิธีการปาดตงข้าวใหม่โดย เตรียมข้าวเม่า (ข้าวในน่านำมาคั่วแล้วตำ) หนึ่งข้าวเหนียว ข้าวฮางปางข้าวใหม่(ข้าวเปลือกที่เป็นข้าวเหนียว มานึ่งแล้วนำมาตากแดดให้แห้ง เมื่อตากแดดแห้งแล้วก็เอาไปตำฟาดเกลบออก เอาแต่เมล็ดข้าวเหนียวมานึ่งอีกครั้งหนึ่ง) ข้าวทะเลหลาย(เป็นเมล็ดข้าวเหนียวที่เกี่ยวมาตากแล้วนำมาสีมาตำเป็นข้าวเหนียว)พอถึงวันปาดตงจึงนำข้าวเหนียว ข้าวฮาง ส่วนข้าวเม่าคลุกเคล้ากับมะพร้าวขูดพรมน้ำเกลือ ขนมข้าวต้มมัด ขนมมสว(ขนมเทียน) อ้อย ก้อย ผือก มัน และผลไม้แล้วแต่จะหาได้ไก่ตัว สำหรับทำแกงใส่หน่อไม้ ซึ่งแกงไก่ใส่หน่อไม้จะขาดไม่ได้ นอกจากแกงหน่อไม้แล้ว จะมีแกงและอื่นๆ เช่น ผักจ๊ับ ผักแว่น ผักบุง แจ่ว ปลาแร่ เมื่อเตรียมเครื่องเช่นเรียบร้อยแล้วก็เริ่มพิธีปาดตงเครื่องเช่นที่เตรียม ใส่สำหรับมีเล่า1ขวด ชันหมาก ชันน้ำ ข้าวเหนียวใส่กล่อง ข้าวเม่า ข้าวฮางใส่ถ้วย แล้วจัดสำหรับทั้งควแล้วหวนไปไว้ที่กะล๋อห้องวางไว้บนเสื่อ

ที่ปูเตรียมไว้ จากนั้นเจ้าของบ้านและเพื่อนบ้านก็จะเรียกให้ผีปู่ย่า ตายาย มากิน โดยจะใช้ระยะเวลาประมาณครึ่งชั่วโมง หลังจากนั้นจึงเรียกญาติพี่น้องมากินปาดตงข้าวใหม่

5. พิธีขึ้นบ้านใหม่ เมื่อปลูกเรือนใหม่ก็จะทำพิธีขึ้นบ้านใหม่ มักทำเวลาบ่ายหลังจาก 15.00 น. ล่วงไปแล้ว หมอผีจะมาข่มขวง คือข่มสิ่งเลวร้าย ไล่สิ่งที่ไม่ดีออกไปให้หมด ผีร้ายออกจากไม้ไปอยู่ที่อื่น แล้วจึงเอาผีขึ้นบ้าน หมอจะเรียกขึ้น จะมีหาบ ที่นอน หมอน มุ้ง สิ่งที่เป็นมงคลขึ้นมาไว้ในห้องของใช้จำเป็นห้ามขาด เช่น เงิน ทอง น้ำ เกลือ ไปไว้ในห้องผีเรือน

แหล่งท่องเที่ยวทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลหนองปรong อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบลหนองปรong มีสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบล ดังนี้

บ้านหนองจิก หมู่ที่ 1 เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยทรงดำ มีศูนย์เรียนรู้ชุมชน และพิพิธภัณฑ์ปานถนอม เป็นจุดขายที่มีนักท่องเที่ยวมาดูงานอย่างต่อเนื่อง

บ้านหนองปรong หมู่ที่ 4 เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวด้านการเกษตรเชิงนิเวศ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของชาวหนองปรong

บ้านหนองปรong หมู่ที่ 2 ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ โรงเรียนวัดหนองปรong มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ นิยมแต่งกายด้วยสีดำ จึงเรียก "ไทยทรงดำ" มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีความรู้ความชำนาญด้านการทอผ้าและจักสาน และในเดือนเมษายนของทุกปีจะมีงานประเพณีไทยทรงดำ ซึ่งถือเป็นงานรื่นเริงสังสรรค์ของชาวลาวโซ่ง โดยจะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันจัดไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งภายในศูนย์ฯ จะมีการจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน บ้านจำลอง อักษรดั้งเดิม สาธิตการทอผ้า และขายสินค้าของที่ระลึก

บ้านหนองจิก หมู่ที่ 1 กลุ่มกึ่งไม้ตาลตำบลหนองปรong เป็นการรวมกลุ่มในชุมชน แปรรูปไม้ตาลเพื่อผลิตสินค้าอุปโภค ทำให้ชุมชนมีความเหนียวแน่นในการรักษาเอกลักษณ์ทำผลิตภัณฑ์จากไม้ตาลโตนด "ชิ้นงานทุกชิ้นงานต้องทุ่มแรงกายแรงใจฝีมืออย่างเต็มที่หากคนรุ่นใหม่ยังมองข้ามเอกลักษณ์การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ตาลโตนดก็จะถูกกลืนและสูญหายไปในอนาคต นั่นคือการห่างเหินกับธรรมชาติอันล้ำค่า ได้นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการรวมกลุ่มเพื่อการทำงานและการบริหารจัดการกลุ่ม ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ตาล กระทั่งได้ถ่ายทอดเพื่อเยาวชนในท้องถิ่นได้มีฝีมือในการประกอบอาชีพต่อไป

4. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

ความหมายของทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

(พระราชบัญญัติทางหลวง. 2535) ทางหลวงพิเศษ คือ ทางหลวงที่ได้ออกแบบเพื่อให้เกิดการจราจรผ่านได้ตลอดรวดเร็วเป็นพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดให้เป็นทางหลวงพิเศษ และกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงพิเศษ

(กรมทางหลวง. 2557. Online) ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายหลัก คือ ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายหลักเชื่อมระหว่างกรุงเทพมหานคร ไปยังแต่ละภาคของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 5 สายทาง มีหลักเกณฑ์การจำแนกไว้ในระบบหมายเลขทางหลวง ดังนี้

1. จากกรุงเทพมหานครไปยังภาคเหนือ เป็นชื่อ "ทางหลวงหมายเลข 5"
2. จากกรุงเทพมหานครไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นชื่อ "ทางหลวงหมายเลข 6"
3. จากกรุงเทพมหานครไปยังภาคตะวันออก เป็นชื่อ "ทางหลวงหมายเลข 7"
4. จากกรุงเทพมหานครไปยังภาคใต้ เป็นชื่อ "ทางหลวงหมายเลข 8"
5. ถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร เป็นชื่อ "ทางหลวงหมายเลข 9"

สรุปได้ว่าทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองเป็นทางหลวงทางเลือกที่จะช่วยเสริมระบบโครงข่ายทางหลวงให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรในอนาคตได้เพิ่มมากขึ้น

แผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย

เมื่อ พ.ศ. 2530 -2531 เศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ขยายตัวเฉลี่ยปีละ 11.4 เปอร์เซ็นต์ เกิดความต้องการในการเดินทางทางถนนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้การจราจรติดขัดทั้งบริเวณรอบกรุงเทพมหานคร และเมืองขนาดใหญ่ของประเทศไทย กรมทางหลวงจึงได้ขอความร่วมมือทางวิชาการจากหน่วยงาน Japan International Cooperation Agency หรือ JICA ประเทศญี่ปุ่นในการศึกษาและพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ซึ่งได้เสนอเส้นทางการพัฒนาโครงข่าย โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางของทุกเส้นทางต่อมาใน พ.ศ. 2539 กรมทางหลวง ได้นำเอาผลการศึกษาของ JICA มาจัดทำ “แผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย” กรมทางหลวงจึงเห็นควรให้มีการศึกษาทบทวนแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย โดยว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ได้แก่ บริษัท ทีม คอนซัลติ้ง เอนจิเนียริง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด บริษัท ทีม ไลจิสติกส์ แอนด์ ทรานสปอร์ต จำกัด บริษัท ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชันส์ จำกัด และบริษัท อินเด็กซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด ให้ดำเนินงานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทบทวนและกำหนดระบบโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองที่เหมาะสมของประเทศไทย รวมถึงการจัดทำแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย (Master Plan) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2555 - 2574) และระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2554 - 2564) และจัดทำแผนดำเนินงาน (Action Plan) ในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2555 - 2564) รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้เรื่องรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศไทย

ความรู้เกี่ยวกับโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ เป็นทางเลือกในการแบ่งเบาความแออัดของการจราจรบนทางหลวงหมายเลข 4 ซึ่งเป็นเส้นทางหลักเพียงสายเดียวในการเดินทางสู่ภาคใต้เป็นการก่อสร้างทางหลวงพิเศษแนวใหม่ขนาด 4 ช่องจราจรบนพื้นดินที่มีการควบคุมทางเข้า - ออก สมบูรณ์แบบโดยการก่อสร้างทางลอดและทางข้ามตามความเหมาะสม แนวเส้นทางโครงการจะมีจุดเริ่มต้นเชื่อมต่อกับทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายบางใหญ่ - บ้านโป่ง ที่จังหวัดนครปฐม ซึ่งจะลากผ่านจังหวัดราชบุรี สมุทรสงคราม และไปสิ้นสุดที่อำเภอท่าายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยจะเชื่อมโยงกับโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายชะอำ - ชุมพร ระยะทางโดยรวมประมาณ 134 กิโลเมตร ซึ่งเบื้องต้นคาดว่าจะต้องใช้งบประมาณในการลงทุนประมาณ 33,300 ล้านบาท

เอกสารประกอบการประชุมปัจฉิมนิเทศโครงการ การประชุมสัมมนา ครั้งที่ 3 (2557. 1) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองทั่วประเทศ ของกรมทางหลวงและเป็นเส้นทางหนึ่งในทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง 13 โครงข่ายเส้นทาง ระยะทาง 4,150 กิโลเมตร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2540 จากสภาพปัจจุบันของการเดินทางสู่ภาคใต้ที่มีทางหลวงหมายเลข 4 เป็นเส้นทางหลักเพียงสายเดียวในการเดินทาง ซึ่งที่ผ่านมา กรมทางหลวงได้ดำเนินการขยายช่องจราจรของถนนเพชรเกษมจนเต็มรูปแบบแล้ว และยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการด้านการจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดต่อเนื่อง รวมทั้งมีแนวโน้มจะมีปริมาณจราจรเพิ่มมากขึ้นทุกปี

การดำเนินการศึกษาความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) โดยบริษัท แอสติคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคมนาคม ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือโครงการร่วมกับเอกชนเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 กรมทางหลวง จึงได้ว่าจ้าง

บริษัท เอ็ม เอ อี คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท เทสโก้ จำกัด ให้ดำเนินการสำรวจและออกแบบรายละเอียดทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ ตามแผนแม่บททางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของกรมทางหลวง และพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาโครงการให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทบทวนผลการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ในการพัฒนาโครงการ

ทั้งนี้ เพื่อเตรียมการในการดำเนินการก่อสร้างและจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินต่อไปในอนาคตโดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอน 1 มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ กม.9+855 บริเวณบ้านตลาดวัดไทร อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมและสิ้นสุดที่ กม.73+000 หรือบริเวณจุดตัดทางหลวงหมายเลข 35 (ถนนธนบุรี – ปากท่อ) ระยะทางรวม 63 กิโลเมตร

ตอน 2 มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ กม.73+000 หรือบริเวณจุดตัดทางหลวงหมายเลข 35 (ถนนธนบุรี – ปากท่อ) และสิ้นสุดที่ กม.119+370 บริเวณบ้านท่าตันโพน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ระยะทางรวม 46 กิโลเมตร

ภาพประกอบ 3 แนวเส้นทางโครงการสำรวจและออกแบบทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
สายนครปฐม – อ.ชะอำ (ตอน 1 และ ตอน 2)

ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมปัจฉิมนิเทศโครงการ (การประชุมสัมมนา ครั้งที่ 3.กรมทางหลวง)

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพกาญจน์ เมตตานนท์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณี ชุมชนคันทนายาว พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน ได้แก่ บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการแสวงหาความคิดเห็นจากประชาชน การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนก่อนมีโครงการ Thai - UNCDP และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนก่อนมีโครงการ Thai - UNCDP โดยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนเป็นผลมาจากตำแหน่งในชุมชน การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการแสวงหาความคิดเห็นจากประชาชน และเพศ ส่วนผลการศึกษาชุมชนหลังป้อนน้ำมันเอสโซ่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ อาชีพ สภาพการถือครองที่พักรออาศัย บทบาทของคณะกรรมการชุมชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชน

ฉอาน วุฒิภักดิ์รักษา (2526: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงสร้างงานในชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่นของตำบลคุ้มพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างคือ ความต้องการความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่งมากที่สุด รองลงมาคือความต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการทำงาน การได้รับการขอเรื่องให้มา ความต้องการอยากได้เงิน มีความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่มีงานทำ และเป็นญาติกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามลำดับ

รุทธิ กลุ่มชน และสุนทร โคตรบรรเทา (2527: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชนในเขตชนบทยากจนพบปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชน ซึ่งเรียงลำดับตามความสำคัญมี ดังนี้

- 1) การพัฒนาจิตใจให้เหมาะสม
- 2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 3) โครงการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน ได้แก่ การให้ประชาชนมีความรู้ และรับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรที่จะทำให้เพิ่มผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น
- 4) นโยบายของรัฐบาลและแรงผลักดันจากผู้มีอำนาจทางราชการ
- 5) การประสานงานและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนใกล้ชิดและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา
- 6) งบประมาณที่รัฐเป็นผู้จัดให้

สุเมธ ทราญแก้ว (2536: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยศึกษาเฉพาะกรณีโครงการการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ส.ป.ท.) จังหวัดอุบลราชธานี โดยในการศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้กำหนดการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล ถ้าประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมขั้นตอนใดขั้นตอนเดียว จะถือว่ามีส่วนร่วมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเผชิญปัญหาหรือความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งความสะดวกในการดำเนินโครงการ

รัตนวดี จุลพันธุ์. (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษา เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะล้านในระดับต่ำ และเมื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆพบว่า อาชีพ ประสบการณ์ในการอบรมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สถานภาพทางสังคมและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการให้คุณค่าต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จุฬา ศรีบุตตะ. (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูพาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนบ้านโคกโก่งส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุเฉลี่ย 44.86 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา สวมสรแล้วมากกว่าร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 69.0 มีรายได้เฉลี่ย 3,161.43 บาทต่อเดือน และมีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเฉลี่ย 39.51 ปี ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ในระดับมาก และมีความคาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการลงทุน การดำเนินกิจกรรม การวางแผน และการตัดสินใจในระดับปานกลาง ส่วนด้านการประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย

วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคลและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 4 ลักษณะ คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ และร่วมติดตามประเมินผล ตัวแปรอิสระ เช่น ภูมิฐานะ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมติดตามและประเมินผล สถานภาพของคนที่เป็นโสด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ร่วมคิดและร่วมวางแผน ส่วนรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับการร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมติดตามประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนที่อาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติการ และปัจจัยทางด้านสังคมที่สำคัญๆ คือ ความต้องการเป็นกลุ่มพวก การได้รับการชักจูงจกเพื่อนบ้าน การเข้าร่วมจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง และการได้มาร่วมทำบุญทำกุศล ส่วนลักษณะการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนเข้าร่วมในระดับปฏิบัติการมากที่สุด

ศิริพร ศรีสัมพันธ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครปฐม การศึกษาพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครปฐม มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหา และในด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรือ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 2,827 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของทาโร ยามาเน่ (ธีรวิทย์ เอกะกุล. 2543: อ้างอิงจาก Yamane. 1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมให้มีได้

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น} \quad n &= \frac{2,827}{1+2,827(0.05)^2} \\ &= 350 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยทำการเก็บเพิ่ม จำนวน 10 ตัวอย่าง ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 360 ตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยพื้นที่ศึกษามีจำนวน 6 หมู่บ้าน จำนวนตัวอย่างที่เก็บจึงมาจากแต่ละหมู่บ้านละ 60 คน โดยการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านจะใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามชนิดต่างๆ จากเอกสารและทฤษฎีต่างๆ
3. สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและศึกษา

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความผูกพันกับชุมชน เป็นคำตอบแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรือ อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอยะโฮย ทั้งหมด 8 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวนทั้งหมด 16 ข้อ

- 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม (Manipulation)
- 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการรักษา (Therapy)
- 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล (Informing)
- 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น (Consultation)
- 2.5 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ (Placation)
- 2.6 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน (Partnership)
- 2.7 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ (Delegated Power)
- 2.8 ระดับการมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง (Citizen Control)

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

การกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ โดยทำการกำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลตามวิธีของ Likert's Scale แบบจำแนกแต่ละช่วงย่อย เป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเป็นช่วงคะแนนของการวัด ได้ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
คะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20	หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมาก
คะแนนระหว่าง 2.61 – 3.40	หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60	หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อย
คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อำเภอชะอำ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิดแบบเติมข้อความในช่องว่าง การตรวจสอบเครื่องมือ การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ และดำเนินการแก้ไขต่อไป

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการหาค่าความน่าเชื่อถือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. เมื่อแจกแบบสอบถามจนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตั้งแต่เดือนสิงหาคม-เดือนกันยายน 25

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประมวลผล เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลดำเนินการด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One Sample t-test) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (Independent Sample t-test) ได้แก่ เพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance – ANOVA : F-test) ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความผูกพันกับชุมชน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 360 คน นำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

N หมายถึง จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

SD หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

t หมายถึง ค่าทดสอบของนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 1 กลุ่ม และ 2 กลุ่ม (ค่าสถิติ t-test)

F หมายถึง ค่าทดสอบของนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม (ค่าสถิติ F-test)

Sig. หมายถึง ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ

H_0 หมายถึง สมมติฐานหลัก (Null Hypothesis)

H_1 หมายถึง สมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis)

* หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	180	50.0
หญิง	180	50.0
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	35	9.7
25-35 ปี	83	23.1
36-45 ปี	108	30.0
46-55 ปี	59	16.4
56 ปีขึ้นไป	75	20.8
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมามีอายุ 25-35 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	133	36.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	69	19.2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	65	18.1
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	36	10.0
ปริญญาตรี	57	15.8
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และน้อยที่สุดระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	22	6.1
พนักงานบริษัทเอกชน	90	25.0
เกษตรกร	153	42.5
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	76	21.1
นักเรียน / นักศึกษา	19	5.3
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคืออาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และน้อยที่สุดคืออาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาอาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	3	0.8
5 – 10 ปี	12	3.3
11 – 15 ปี	12	3.3
16 – 20 ปี	39	10.8
20 ปีขึ้นไป	294	81.7
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลา 20 ปีขึ้นไป จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 81.7 รองลงมาอาศัยในพื้นที่เป็นเวลา 16 – 20 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และน้อยที่สุดอาศัยในพื้นที่เป็นเวลาต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 2 ครั้ง	128	35.6
3 – 4 ครั้ง	131	36.4
มากกว่า 5 ครั้ง	81	22.5
เข้าร่วมทุกครั้ง	20	5.6
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน 3 – 4 ครั้ง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน 1 – 2 ครั้ง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 และน้อยที่สุดเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนทุกครั้ง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อำเภอชะอำ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม	3.07	0.79	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา	2.95	0.81	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล	2.95	0.83	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น	2.94	0.84	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ	2.89	0.87	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน	2.87	0.84	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ	2.84	0.83	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง	2.90	0.82	ปานกลาง
ภาพรวม	2.93	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ และการมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการควบคุมของกลุ่มชาวไทยทรงดำ
ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการควบคุม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การได้รับทราบ ถึงการจัดให้มี โครงการก่อสร้าง ทางหลวงพิเศษสาย นครปฐม - อ.ชะอำ	19 (5.3)	73 (20.3)	217 (60.2)	36 (10.0)	15 (4.2)	3.13	0.82	ปาน กลาง
2. การ ประชาสัมพันธ์ โครงการก่อสร้าง ทางหลวงพิเศษสาย นครปฐม - อ.ชะอำ ต่อชุมชนอย่าง ทั่วถึง	20 (5.6)	51 (14.2)	220 (61.1)	52 (14.4)	17 (4.7)	3.01	0.84	ปาน กลาง
รวม						3.07	0.79	ปาน กลาง

จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นการควบคุมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การได้รับทราบถึงการจัดให้มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม – อำเภอชะอำ และการประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม - อำเภอชะอำ ต่อชุมชนอย่างทั่วถึง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการรักษากลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการรักษา	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การได้เข้าร่วม รับทราบแผนการ ดำเนินงานของ โครงการฯ ในพื้นที่	23 (6.4)	58 (16.1)	190 (52.8)	70 (19.4)	19 (5.3)	2.99	0.91	ปาน กลาง
2. การได้เข้าร่วม รับทราบข้อบ่งชี้ และแผนผัง โครงการฯ ในพื้นที่ ของชุมชนอย่าง ทั่วถึง	21 (5.8)	31 (8.6)	222 (61.7)	67 (18.6)	19 (5.3)	2.91	0.84	ปาน กลาง
	รวม					2.95	0.81	ปาน กลาง

จากตารางที่ 9 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นการรักษาของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การได้เข้าร่วมรับทราบแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ในพื้นที่ และการได้เข้าร่วมรับทราบข้อบ่งชี้และแผนผังโครงการฯ ในพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการให้ข้อมูลของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการให้ข้อมูล	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การให้ข้อมูลใน การดำเนิน โครงการฯ ต่อชุมชน ในพื้นที่	24 (6.7)	72 (20.0)	172 (47.7)	74 (20.6)	18 (5.0)	3.03	0.93	ปาน กลาง
2. การให้ชุมชน รับทราบ รายละเอียด โครงการฯ และ ผลกระทบต่อชุมชน อย่างรอบด้าน	22 (6.2)	34 (9.4)	205 (56.9)	74 (20.6)	25 (6.9)	2.87	0.90	ปาน กลาง
	รวม					2.95	0.83	ปาน กลาง

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นการให้ข้อมูลของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การให้ข้อมูลในการดำเนินโครงการฯ ต่อชุมชนในพื้นที่ และการให้ชุมชนรับทราบรายละเอียดโครงการฯ และผลกระทบต่อชุมชนอย่างรอบด้าน กลุ่มชาวไทยทรงดำ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการรับฟังความ คิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. มีการประชุม ประชาชนในพื้นที่ เพื่อรับฟังความ คิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินโครงการฯ	24 (6.7)	68 (18.9)	184 (51.1)	60 (16.6)	24 (6.7)	3.02	0.94	ปาน กลาง
2. มีการทำประชา พิจารณ์เกี่ยวกับ การดำเนิน โครงการฯ เพื่อ วางแผนงาน	20 (5.5)	37 (10.3)	200 (55.6)	80 (22.2)	23 (6.4)	2.86	0.89	ปาน กลาง
	รวม					2.94	0.84	ปาน กลาง

จากตารางที่ 11 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า มีการประชุมประชาชนในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ และมีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ เพื่อวางแผนงาน กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการปรึกษาหารือของกลุ่มชาวไทย
 ท้องถิ่นที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการปรึกษาหารือ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ผู้ดำเนิน โครงการฯและ ชุมชนร่วมกันศึกษา แผนงานโครงการฯ และหารือถึงปัญหา และผลกระทบต่อ สภาพแวดล้อมของ ชุมชนที่อาจเกิดขึ้น ระหว่างการดำเนิน โครงการฯ	26 (7.2)	61 (16.9)	176 (48.9)	75 (20.8)	22 (6.2)	2.98	0.96	ปาน กลาง
2. ผู้ดำเนิน โครงการฯและ ชุมชนร่วมกัน กำหนดแนว ทางการอนุรักษ์ สภาพแวดล้อมหรือ การแก้ไขผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น ระหว่างการดำเนิน โครงการฯ	20 (5.6)	33 (9.2)	189 (52.5)	93 (25.8)	25 (6.9)	2.81	0.90	ปาน กลาง
รวม						2.89	0.87	ปาน กลาง

จากตารางที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 ชั้นการปรึกษาหารือของกลุ่มชาวไทยท้องถิ่นที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย
 นครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) และเมื่อ

พิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันศึกษาแผนงานโครงการฯ และหารือถึงปัญหาและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ และผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันกำหนดแนวทางการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมหรือการแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นการเป็นหุ้นส่วนของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นการเป็นหุ้นส่วน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมเสนอทางเลือกและวิธีการในการดำเนินโครงการฯ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อชุมชนในทุกด้าน	17 (4.7)	57 (15.8)	200 (55.6)	59 (16.4)	27 (7.5)	2.94	0.90	ปาน กลาง
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการฯ	14 (3.9)	41 (11.4)	192 (53.3)	86 (23.9)	27 (7.5)	2.80	0.88	ปาน กลาง
รวม						2.87	0.84	ปาน กลาง

จากตารางที่ 13 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นการเป็นหุ้นส่วนของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อัมพอชะอำ พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมเสนอทางเลือกและวิธีการในการดำเนินโครงการฯ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อชุมชนในทุกด้าน และชุมชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการฯ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมชั้นมอบหมายอำนาจของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อัมพอชะอำ

การมีส่วนร่วม ชั้นมอบหมาย อำนาจ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ผู้ดำเนิน โครงการฯ ให้ชุมชน เป็นผู้จัดทำแผน และกำหนดแนว ทางการแก้ปัญหา ที่อาจเกิดขึ้น	21 (5.8)	53 (14.7)	158 (43.9)	106 (29.4)	22 (6.1)	2.85	0.95	ปาน กลาง
2. ผู้ดำเนิน โครงการฯ และ ชุมชนร่วมกัน ตัดสินใจเลือก วิธีการการดำเนิน โครงการฯ และแก้ไข ผลกระทบต่อชุมชน ที่เกิดขึ้นทุกด้าน	22 (6.1)	36 (10.0)	185 (51.4)	97 (26.9)	20 (5.6)	2.84	0.90	ปาน กลาง
รวม						2.84	0.83	ปาน กลาง

จากตารางที่ 14 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 ขึ้นมอบหมายอำนาจของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย
 นครปฐม – อัมพวา พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) และเมื่อ
 พิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการฯ ให้ชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนและกำหนดแนวทางการ
 แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการการดำเนิน
 โครงการฯ และแก้ไขผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดขึ้นทุกด้าน กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปาน
 กลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมขึ้นอำนาจพลเมืองของกลุ่มชาวไทย
 ทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อัมพวา

การมีส่วนร่วม ขึ้นอำนาจพลเมือง	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมี ส่วนร่วม
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ชุมชนร่วมดูแล และตรวจสอบการ ดำเนินโครงการฯ และสภาพแวดล้อม ในชุมชนระหว่าง การดำเนิน โครงการฯ	24 (6.7)	73 (20.3)	159 (44.2)	84 (23.3)	20 (5.6)	2.99	0.96	ปาน กลาง
2. ชุมชนเข้าร่วม แก้ไขและพัฒนา สภาพแวดล้อมที่ ได้รับผลกระทบกับ ชุมชนจากการ ดำเนินโครงการฯ	13 (3.6)	34 (9.4)	202 (56.1)	91 (25.3)	20 (5.6)	2.80	0.82	ปาน กลาง
รวม						2.90	0.82	ปาน กลาง

จากตารางที่ 15 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 360 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมชั้นอำนาจพลเมืองของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อําเภอลําปาง พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ชุมชนร่วมดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการและสภาพแวดล้อมในชุมชนระหว่างการดำเนินโครงการ และชุมชนเข้าร่วมแก้ไขและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบกับชุมชนจากการดำเนินโครงการ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ (α) ที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาเงื่อนไขการยอมรับ หรือปฏิเสธ สมมติฐานดังนี้

1. หากค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากโปรแกรม มีค่ามากกว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) แสดงว่าไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0)

2. หากค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากโปรแกรม มีค่าน้อยกว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) แสดงว่าสามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1)

สมมติฐานที่ 1. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุมในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุมในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุมไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 16 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อําเภอลําปาง

การมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุม	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. การได้รับทราบถึงการจัดให้มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม - อ.ลําปาง	360	3.13	0.82	49.38	0.00*
2. การประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม - อ.ลําปางต่อชุมชนอย่างทั่วถึง	360	3.01	0.84	45.70	0.00*
ภาพรวม	360	3.07	0.79	50.01	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการควบคุมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอรัญ โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการควบคุมไม่เท่ากับระดับนัยสำคัญที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาในระดับนัยสำคัญที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาในระดับนัยสำคัญที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาไม่เท่ากับระดับนัยสำคัญที่สุด

ตาราง 17 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอรัญ

การมีส่วนร่วมในขั้นการรักษา	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. การได้เข้าร่วมรับทราบแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ในพื้นที่	360	2.99	0.91	41.56	0.00*
2. การได้เข้าร่วมรับทราบข้อบ่งชี้และแผนผังโครงการฯ ในพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง	360	2.91	0.84	43.01	0.00*
ภาพรวม	360	2.95	0.81	45.62	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอรัญ โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาไม่เท่ากับระดับนัยสำคัญที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 3. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 18 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอ่า

การมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูล	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. การให้ข้อมูลในการดำเนินโครงการฯ ต่อชุมชนในพื้นที่	360	3.03	0.93	41.16	0.00*
2. การให้ชุมชนรับทราบรายละเอียดโครงการฯ และผลกระทบต่อชุมชนอย่างรอบด้าน	360	2.87	0.90	39.52	0.00*
ภาพรวม	360	2.95	0.83	44.64	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอ่า โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการให้ข้อมูลไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 4. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 19 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอ่า

การมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็น	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. มีการประชุมประชาชนในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ	360	3.02	0.94	40.65	0.00*
2. มีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ เพื่อวางแผนงาน	360	2.86	0.89	39.88	0.00*
ภาพรวม	360	2.94	0.84	43.74	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอดำรงวิทยะอ่า โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 5. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 20 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

การมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือ	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันศึกษาแผนงานโครงการฯ และหารือถึงปัญหาและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ	360	2.98	0.96	39.38	0.00*
2. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันกำหนดแนวทางการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมหรือการแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ	360	2.81	0.90	37.96	0.00*
ภาพรวม	360	2.89	0.87	41.45	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการศึกษาหรือไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 6. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 21 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง

การมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วน	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. ผู้ดำเนินโครงการฯและชุมชนร่วมเสนอทางเลือกและวิธีการในการดำเนินโครงการฯ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อชุมชนในทุกด้าน	360	2.94	0.90	40.88	0.00*
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการฯ	360	2.80	0.88	38.94	0.00*
ภาพรวม	360	2.87	0.84	42.47	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นการเป็นหุ้นส่วนไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 7. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 22 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง

การมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจ	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. ผู้ดำเนินโครงการฯ ให้ชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนและกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	360	2.85	0.95	36.97	0.00*
2. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินโครงการฯ และแก้ไขผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดขึ้นทุกด้าน	360	2.84	0.90	38.75	0.00*
ภาพรวม	360	2.84	0.83	41.91	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 8. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองในระดับน้อยที่สุด

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองในระดับน้อยที่สุด

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด

ตาราง 23 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง

การมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมือง	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. ชุมชนร่วมดูแลและตรวจสอบการดำเนินการโครงการและสภาพแวดล้อมในชุมชนระหว่างการดำเนินการโครงการ	360	2.99	0.96	39.24	0.00*
2. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบกับชุมชนจากการดำเนินการโครงการ	360	2.80	0.82	41.58	0.00*
ภาพรวม	360	2.90	0.82	44.05	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง โดยใช้สถิติ One Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 9. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 24 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามเพศ

ปัจจัย	เพศ	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อโครงการ ก่อสร้าง	ชาย	180	2.96	0.80	0.94	0.35
ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย	หญิง	180	2.89	0.61		
นครปฐม – อำเภอชะอำ						

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ Independent Sample t-test ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.35 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 25 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามอายุ

ปัจจัย	อายุ	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อโครงการ	ต่ำกว่า 25 ปี	35	3.12	0.76	1.85	0.12
ก่อสร้างทางหลวงพิเศษ	26-35 ปี	83	2.92	0.64		
ระหว่างเมืองสายนครปฐม –	36-45 ปี	108	2.99	0.76		
อำเภอชะอำ	46-55 ปี	59	2.93	0.72		
	56 ปีขึ้นไป	75	2.76	0.68		

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ มีค่า Sig. 0.12 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 26 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามการศึกษา

ปัจจัย	การศึกษา	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ	ประถมศึกษา	133	2.95	133	0.74	0.56
	ม.ต้น	69	2.81	69		
	ม.ปลาย	65	3.00	65		
	อนุปริญญา	36	2.98	36		
	ปริญญาตรี	57	2.90	57		

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามการศึกษา โดยใช้สถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ มีค่า Sig. 0.56 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามอาชีพ

ปัจจัย	อาชีพ	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อ	ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	22	2.86	0.31	1.41	0.23
โครงการ ก่อสร้างทาง	พนักงานบริษัทเอกชน	90	3.04	0.58		
หลวงพิเศษระหว่าง	เกษตรกร	153	2.95	0.84		
เมืองสายนครปฐม –	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	76	2.81	0.67		
อำเภอชะอำ	นักเรียน / นักศึกษา	19	2.79	0.63		

จากตารางที่ 27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ มีค่า Sig. 0.23 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 13. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปร่งที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามระยะเวลาอาศัยในพื้นที่

ปัจจัย	ระยะเวลา	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ	ต่ำกว่า 5 ปี	3	3.81	0.50	4.19	0.00*
	5 – 10 ปี	12	2.77	0.88		
	11 – 15 ปี	12	3.47	0.36		
	16 – 20 ปี	39	2.70	0.70		
	20 ปีขึ้นไป	294	2.93	0.70		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ จำแนกตามระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ มีค่า Sig. 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 14. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

H_0 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตาราง 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอลำลูกเกด จำแนกตามความผูกพัน

ปัจจัย	ความผูกพัน	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
การมีส่วนร่วมต่อโครงการ	1-2 ครั้ง	128	3.12	0.85	7.24	0.00*
ก่อสร้างทางหลวงพิเศษ	3-4 ครั้ง	131	2.92	0.58		
ระหว่างเมืองสายนครปฐม –	>5 ครั้ง	81	2.74	0.60		
อำเภอลำลูกเกด	เข้าร่วมทุกครั้ง	20	2.55	0.65		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอลำลูกเกด จำแนกตามความผูกพัน โดยใช้สถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ มีค่า Sig. 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างก็มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 30 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรง อำเภอนาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายนครปฐม – อำเภอนาย้อย

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ยอมให้สร้างโครงการฯ เลย	8	53.0
โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษมีผลกระทบไม่มาก เพราะถนนสายนี้จะเข้าเขตตำบลหนองปลาไหลมากกว่า	2	13.0
ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงส่วนมากไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม	2	13.0
หากสร้างโครงการฯ กลัวไปยาก ไม่อยากกลับรถไกล	1	7.0
ประชุมเฉพาะผู้นำชุมชน	1	7.0
อยากให้โครงการทำความเจริญ อย่าสร้างความลำบากให้ชุมชน	1	7.0
รวม	15	100.0

จากตารางที่ 30 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรง อำเภอนาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอนาย้อย ส่วนใหญ่คนในชุมชนไม่ยอมให้สร้างโครงการฯ เลยจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษมีผลกระทบไม่มาก เพราะถนนสายนี้จะเข้าเขตตำบลหนองปลาไหลมากกว่า และชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงส่วนมากไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และหากสร้างโครงการฯ กลัวไปยาก ไม่อยากกลับรถไกล ให้ประชุมเฉพาะผู้นำชุมชน อยากให้โครงการทำความเจริญ อย่าสร้างความลำบากให้ชุมชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับขั้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ และหาสาเหตุว่าปัจจัยใดที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 360 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นคิดเป็นร้อยละ 100 ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติและคำนวณค่าต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยหาค่าสถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One Sample t-test) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance – ANOVA : F-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 อาชีพเกษตรกร จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 อาศัยในพื้นที่เป็นเวลา 20 ปีขึ้นไป จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 81.7 และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน 3 – 4 ครั้ง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ตำบลหนองปรือ อำเภอยะโฮง จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – อำเภอชะอำ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ และการมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยในแต่ละด้านมีผลดังนี้

การมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การได้รับทราบถึงการจัดให้มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสาย นครปฐม - อ.ชะอำ และการประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสาย นครปฐม - อ.ชะอำต่อชุมชนอย่างทั่วถึง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นการรักษา ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การได้เข้าร่วมรับทราบแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ในพื้นที่ และการได้เข้าร่วมรับทราบข้อบช่ยและแผนผังโครงการฯ ในพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า การให้ข้อมูลในการดำเนินโครงการฯ ต่อชุมชนในพื้นที่ และการให้ชุมชนรับทราบรายละเอียดโครงการฯ และผลกระทบต่อชุมชนอย่างรอบด้าน กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า มีการประชุมประชาชนในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ และมีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ เพื่อวางแผนงาน กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการฯและชุมชนร่วมกันศึกษาแผนงานโครงการฯ และหารือถึงปัญหาและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ และผู้ดำเนินโครงการฯและชุมชนร่วมกันกำหนดแนวทางการอนุรักษ์

สภาพแวดล้อมหรือการแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการและชุมชนร่วมเสนอทางเลือกและวิธีการในการดำเนินโครงการ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อชุมชนในทุกด้าน และชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ผู้ดำเนินโครงการ ให้ชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนและกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และผู้ดำเนินโครงการ และชุมชนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการการดำเนินโครงการและแก้ไขผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดขึ้นทุกด้าน กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ชุมชนร่วมดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการและสภาพแวดล้อมในชุมชนระหว่างการดำเนินโครงการ และชุมชนเข้าร่วมแก้ไขและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบกับชุมชนจากการดำเนินโครงการ กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการควบคุมไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
2. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรักษาไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
3. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการให้ข้อมูลไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
4. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการรับฟังความคิดเห็นไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
5. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการปรึกษาหารือไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
6. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในขั้นการเป็นหุ้นส่วนไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

7. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือมีส่วนร่วมในชั้นมอบหมายอำนาจไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
8. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือมีส่วนร่วมในชั้นอำนาจพลเมืองไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
9. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
10. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
11. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
12. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
13. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05
14. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือมีส่วนร่วมในชั้นการควบคุม ชั้นการรักษา ชั้นการให้ข้อมูล ชั้นการรับฟังความคิดเห็น ชั้นการปรึกษาหารือ ชั้นการเป็นหุ้นส่วน ชั้นมอบหมายอำนาจ และชั้นอำนาจพลเมือง ไม่เท่ากับระดับน้อยที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือมีส่วนร่วมในระดับปานกลางเท่านั้น จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับกลุ่มชาวบ้านพบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ คือ ชาวบ้านไม่ยอมให้ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ เลยเพราะกลัวไปยาก ไม่อยากกลับรถไกล แต่ก็มีชาวบ้านบางส่วนที่เห็นว่าการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำเลยมีผลกระทบไม่มากนัก เพราะถนนสายนี้จะเข้าเขตตำบลหนองปลาไหลมากกว่าอยากให้โครงการทำความเจริญให้กับชุมชน โดยชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงส่วนมากไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม จะเข้าประชุมเฉพาะผู้นำชุมชน จากการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้อาจจะสุมแจอกกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการก่อสร้างโครงการฯ

ดังนั้น ทำให้ผลการวิจัยของกลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังมีส่วนร่วมในระดับปานกลางเท่านั้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬา ศรีบุตตะ (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูหินร่องกล้า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการลงทุน การดำเนินกิจกรรม การวางแผน และการตัดสินใจในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ ทรายแก้ว (2536) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยศึกษาเฉพาะกรณีโครงการการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ส.ป.ท.) จังหวัดอุบลราชธานี โดยได้กำหนดการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล ถ้าประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมขั้นตอนใดขั้นตอนเดียว จะถือว่ามีมีส่วนร่วมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ การเผชิญปัญหาหรือความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งความสะดวกในการดำเนินโครงการ

2. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรังที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่มาเป็นระยะเวลานาน ได้แก่ 16 – 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป จะมีส่วนร่วมน้อยกว่ากลุ่มชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่มาเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี 11 – 15 ปี และ 5 – 10 ปี ตามลำดับ ในดำเนินการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ ตัดผ่านบริเวณตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะตัดผ่านมาจากอำเภออัมพวาและอำเภอเขาย้อย โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นชุมชนชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง ชาวบ้านได้ลุกขึ้นมาเรียกร้องและคัดค้านโครงการดังกล่าว ชาวบ้านส่วนใหญ่บอกว่าเวนคืนเท่าไรก็ไม่ขาย เพราะไม่มีที่ไหนเหมือนที่นี่ ปลูกต้นอะไกร์ขึ้น มีดินที่ดี มีระบบชลประทานที่ดี เป็นพื้นที่เกษตรสำคัญของประเทศ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนมานานและมีวิถีชีวิตเป็นเกษตรกร แต่การคัดค้านก็ไม่ได้รับการยกเลิกโครงการทำให้ไม่ยอมมีส่วนร่วมต่อไป แต่ก็มีชาวบ้านบางกลุ่มที่เพิ่งเข้ามาอาศัยในพื้นที่ซึ่งอาจไม่ใช่ชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบหรือได้รับผลกระทบน้อยในเรื่องพื้นที่การเกษตร ทำให้กลุ่มชาวบ้านที่เพิ่งเข้ามาอาศัยในพื้นที่อยากเข้าไปมีส่วนร่วมโครงการมากกว่าชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนมานาน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนวดี จุลพันธ์ (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษา เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. กลุ่มชาวไทยทรงดำในตำบลหนองปรือที่มีความผูกพันกับชุมชนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนทุกครั้งจะมีส่วนร่วมกับโครงการฯ น้อยกว่าชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมเพียง 1-2 ครั้ง และ 3-4 ครั้ง ตามลำดับ โดยก่อนที่จะสร้างโครงการฯ กรมทางหลวงได้จัดสัมมนาศึกษาความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวันที่ 10 กันยายน 2551 โดยให้ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีร่วมแสดงความคิดเห็นกว่า 500 คน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าโครงการดังกล่าวทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนจะได้รับผลกระทบอย่างแน่นอนในด้านการศึกษาจะไปมาภายในชุมชน เนื่องจากถนนดังกล่าวมีรั้วกันเขตแดน (เพชรบุรีเคเบิลทีวี. 11 กันยายน 2551) หากสร้างถนนสายนี้จะทำให้วิถีชีวิตของชุมชน ของชาวบ้านในพื้นที่เปลี่ยนไป การไปมาหาสู่กันจะลำบากมากขึ้น เนื่องจากมีถนนมาขวางกั้น (โพสต์ทูเดย์ 24 กันยายน 2550) แม้จะมีการรับฟังความคิดเห็นหรือมีการจัดเวทีให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น แต่ไม่ได้รับการแก้ไขในทันที ทั้งปัญหาเป็นระยะเวลานานหลายปี อาจทำให้ชาวบ้านเกิดความเบื่อหน่ายและไม่อยากเข้ามามีส่วนร่วมต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของอรอนงค์ ธรรมกุล (2539: 21) สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นไว้ด้วยกัน 3 ประการ ได้แก่ 1. ด้านความผูกพันเป็นเครือญาติและความผูกพันในชุมชน 2. ด้านการมีภาวะทางเศรษฐกิจ และ 3. ด้านการสนับสนุนจากองค์กรภายในหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ พบว่า กลุ่มชาวไทยทรงดำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยปัจจัยที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด 3 อันดับ คือ ชุมชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการฯ ชุมชนเข้าร่วมแก้ไขและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบกับชุมชนจากการดำเนินโครงการฯ และผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันกำหนดแนวทางการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมหรือการแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ โดยปัจจุบันจัดประชุมเฉพาะผู้นำชุมชน ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงส่วนมากไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม ดังนั้น ชุมชนต้องส่งเสริมให้ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีอัตลักษณ์ วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมรวมทั้งวัฒนธรรมดั้งเดิมคงไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชน ในการโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อ่างทอง-อัมพวา
2. ในการศึกษาต่อไปควรเพิ่มการวิจัยเป็นการพูดคุยถึงประเด็นปัญหาหรือการประชุมกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่เป็นจริงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2557

คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). (2551). ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

กรมทางหลวง. (2557). เอกสารประกอบการประชุมเพื่อนำเสนอรายละเอียดการออกแบบรูปแบบโครงการและทางแยกต่างระดับ (การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักสำรวจและออกแบบ กรมทางหลวง.

กรมทางหลวง. (2557). ข้อมูลโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2558, จาก (http://planning.doh.go.th/projects/sub_project_1)

เจมส์ แอล เครย์ตัน. (2551). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน: การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์; ถวิลวดี บุรีกุล และ เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. พิมพ์ครั้งที่1. ขอนแก่น: ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านบริการจัดหางาน. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล. (2549). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คเนิงนิจ ศรีบัวเหลี่ยม; และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ปัญหา อุปสรรค และทางออก. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ; และคณะ. (2554). รายงานการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์ และการพิมพ์ จำกัด.

- วัลย์วิภา บุญชรัตน์พันธ์. (2551). *แนวทางการจัดทำ SIA ยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณี โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสาย นครปฐม – ชะอำ*. ผลงานวิชาการ
กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถัย ก๊กผล. (2552). *คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ส เจริญ การพิมพ์.
- ปัทมา สุปก้าง. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- อคิน รพีพัฒน์; และคณะ. (2525). *ความสำคัญของกสนมีส่วนร่วม*. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนเมือง.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณะสุข.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *แนวทางวิชาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- อุดมศักดิ์ สนิธิพงษ์. (2553). *สิทธิมนุษยชน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- รัตนวดี จุลพันธ์. (2547). *การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่น: กรณีศึกษา เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นพกาญจน์ เมตตานนท์. (2541). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนคันทนา*. เอกสารวิจัย. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นอาน วุฑฒิกกรรมรักษา. (2526). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่นของตำบลคุ้มพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สุเมธ ทรายแก้ว. (2536). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ส.ป.ท.) จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬา ศรีบุตตะ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ของชุมชนบ้านโคกโกร่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูผามาศ จังหวัดกาฬสินธุ์*. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 37 (2): 102-116.
- ศิริพร ธรรมสัมพันธ์. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครปฐม*. สารนิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540). *ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอยะโฮงจังหวัด
เพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอยะโฮง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัด เพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัจจัยในการมีส่วนร่วมพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรค

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25-35 ปี

36-45 ปี

46-55 ปี

56 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

เกษตรกร

ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย

นักเรียน / นักศึกษา

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นเวลานานเท่าใด

ต่ำกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

20 ปีขึ้นไป

6. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนอย่างน้อยเพียงใด

1 – 2 ครั้ง

3 – 4 ครั้ง

มากกว่า 5 ครั้ง

เข้าร่วมทุกครั้ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอชะอำ **คำชี้แจง** กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการควบคุม					
7. การได้รับทราบถึงการจัดให้มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม - อ.ชะอำ					
8. การประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายนครปฐม - อ.ชะอำ					
ต่อชุมชนอย่างทั่วถึง					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการรักษา					
9. การได้เข้าร่วมรับทราบแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ในพื้นที่					
10. การได้เข้าร่วมรับทราบข้อบช่ายและแผนผังโครงการฯ ในพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการให้ข้อมูล					
11. การให้ข้อมูลในการดำเนินโครงการฯ ต่อชุมชนในพื้นที่					
12. การให้ชุมชนรับทราบรายละเอียดโครงการฯ และผลกระทบต่อชุมชนอย่างรอบด้าน					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการรับฟังความคิดเห็น					
13. มีการประชุมประชาชนในพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ					
14. มีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ เพื่อวางแผนงาน					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการปรึกษาหารือ					
15. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันศึกษาแผนงานโครงการฯ และหารือถึงปัญหา					
และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ					

16. ผู้ดำเนินโครงการและชุมชนร่วมกันกำหนดแนวทางการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมหรือ การแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการฯ					
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นการเป็นหุ้นส่วน					
17. ผู้ดำเนินโครงการและชุมชนร่วมเสนอทางเลือกและวิธีการในการดำเนินโครงการฯ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อชุมชนในทุกด้าน					
18. ชุมชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมดำเนินการและทบทวนกระบวนการในการดำเนินโครงการฯ					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นมอบหมายอำนาจ					
19. ผู้ดำเนินโครงการฯ ให้ชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนและกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา ที่อาจเกิดขึ้น					
20. ผู้ดำเนินโครงการฯ และชุมชนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการการดำเนินโครงการฯ และแก้ไขผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดขึ้นทุกด้าน					
ระดับการมีส่วนร่วมขั้นอำนาจพลเมือง					
21. ชุมชนร่วมดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการฯและสภาพแวดล้อมในชุมชน ระหว่างการดำเนินโครงการฯ					
22. ชุมชนเข้าร่วมแก้ไขและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบกับชุมชนจาก การดำเนินโครงการฯ					

ตอนที่ 3

1) ปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวไทยทรงดำในพื้นที่ ตำบลหนองปรุง อำเภอ
เขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – อำเภอ
ชะอำ

.....

.....

.....

.....

2) โดยรวมแล้วท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในโครงการฯ อยู่ในระดับใด (คิดเป็นคะแนน 1 – 100 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวดาวเรือง สิงห์สังข์
วันเดือนปีเกิด	1 มกราคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	174/14 หมู่ที่4 ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กลุ่มพัฒนาผู้ตัดสินใจฟ้า กรมพลศึกษา แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2558	ปริญญาโท จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ